

1026-2 (2)

IJburg
xxx

1026-02

Gemeente Amsterdam

m.e.r.-procedure voor de concessie

IJburg tweede fase

Startnotitie

P 1026-02
(2e ex)

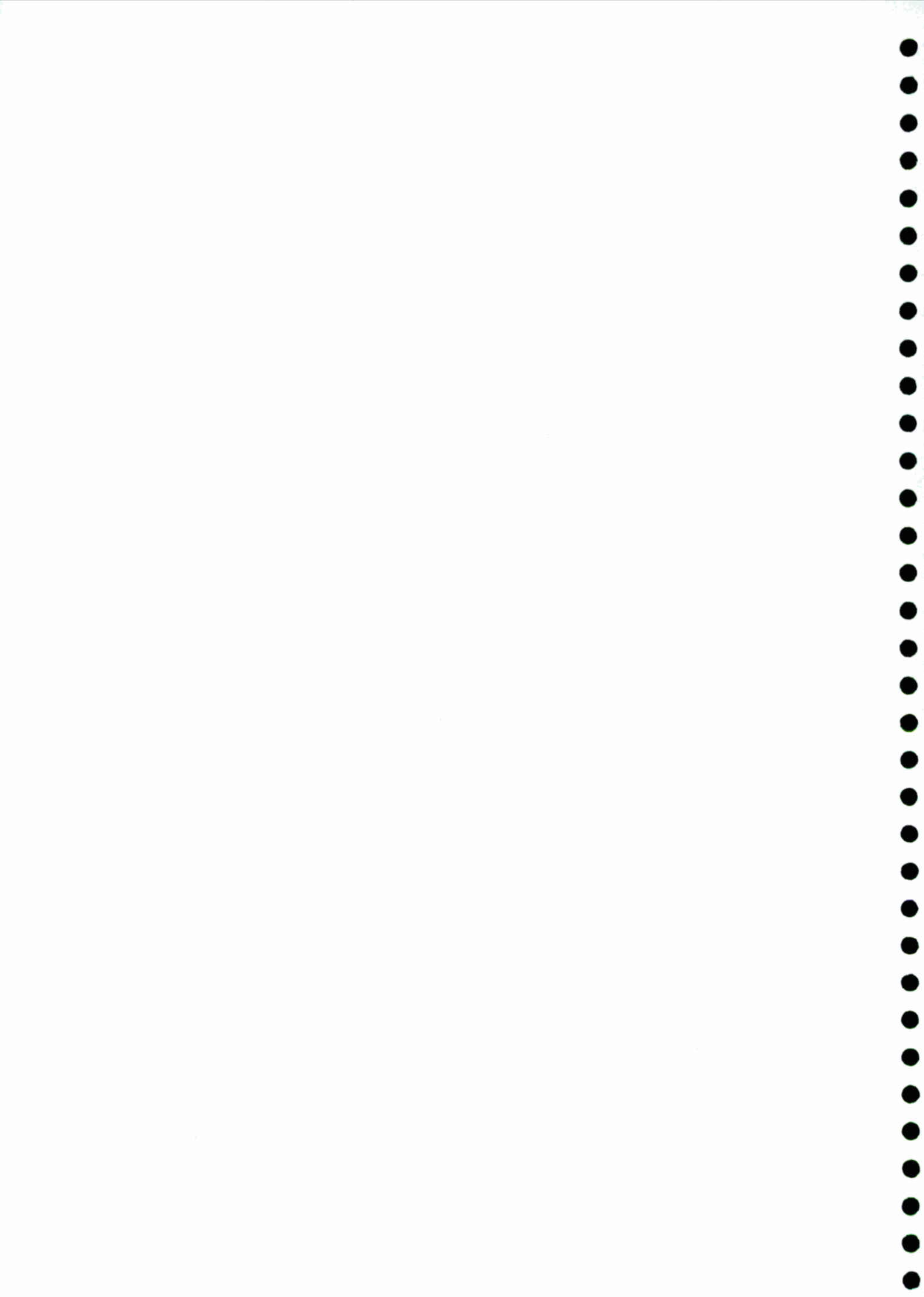
Gemeente Amsterdam

m.e.r.-procedure voor de concessie

IJburg tweede fase

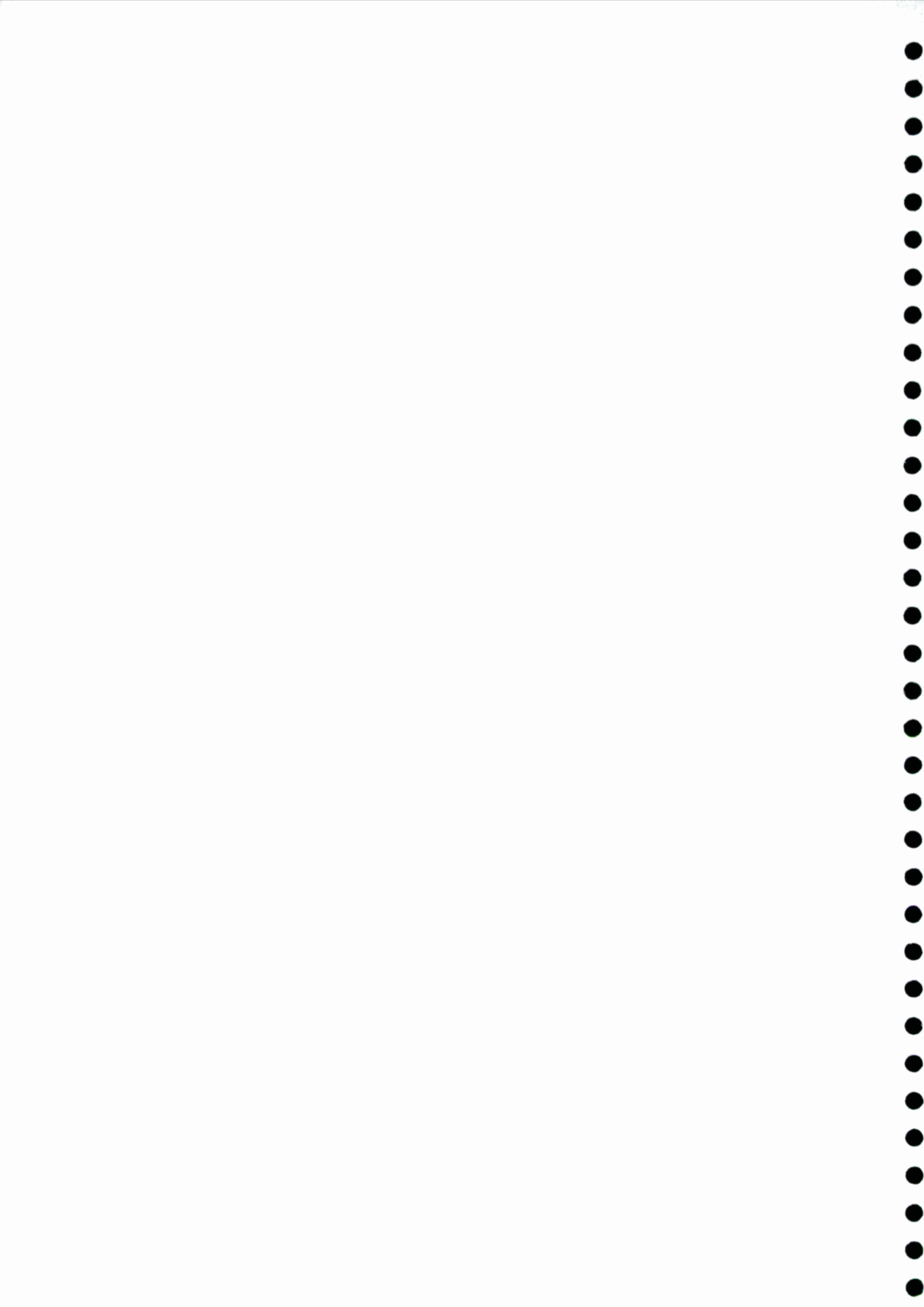
Startnotitie

autorisatie	naam	paraaf	datum
opstelling	J.E. Oosterveen	<i>[Handwritten signature]</i>	12/4/93
vrijgave	R.E. v. Doorn	<i>[Handwritten signature]</i>	14/4/93

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1. Aanleiding voor het MER	1
1.2. Rol van de Startnotitie	3
1.3. Doelstelling van het MER	3
1.4. Grenzen van het plangebied en het MER	5
1.5. Initiatiefnemer en bevoegd gezag	5
1.6. Inspraak	6
1.7. Leeswijzer	6
2 Achtergronden	8
2.1. Relatie tussen MER en ontwerpproces	8
2.2. MER Structuurplan-/Streekplan (1996)	9
2.3. Nota van Uitgangspunten IJburg	9
2.4. Startnotitie Strandeiland	10
2.5. Aandachtspunten bij het MER Concessie 2 ^e fase	11
2.6. Relevante ontwikkelingen	12
2.7. Genomen en te nemen besluiten	12
2.8. Evaluerend ontwerpen	12
3 De alternatieven	14
3.1. Bouwstenen voor de alternatieven	14
3.2. Keuze van de alternatieven	15
4 Gevolgen voor het milieu	16
4.1. Inleiding	16
4.2. Effecten tijdens de aanleg	16
4.3. Effecten na de aanleg	17
4.3.1. Effecten op de waterhuishouding	17
4.3.2. Effecten op de waterkwaliteit	18
4.3.3. Effecten op landschap en ecologie	18
4.3.4. Veiligheid en ontsluiting	19
4.4. Vergelijking van de effecten	19

Bijlage 1: Genomen besluiten
Bijlage 2: Te nemen besluiten
Bijlage 3: Stedenbouwkundige modellen
Bijlage 4: Overzicht van verschenen rapporten

INITIATIEFNEMER:

Gemeente Amsterdam
Burgemeester en Wethouders
p/a Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam

BEVOEGD GEZAG:

Minister van Verkeer en Waterstaat
voor deze:
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Hoofdkantoor Rijkswaterstaat
De heer E. van der Boom
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

INSPRAAK:

U kunt uw schriftelijke reactie op deze Startnotitie milieueffectrapportage voor de Concessie IJburg tweede fase binnen de daartoe gestelde termijn insturen naar:

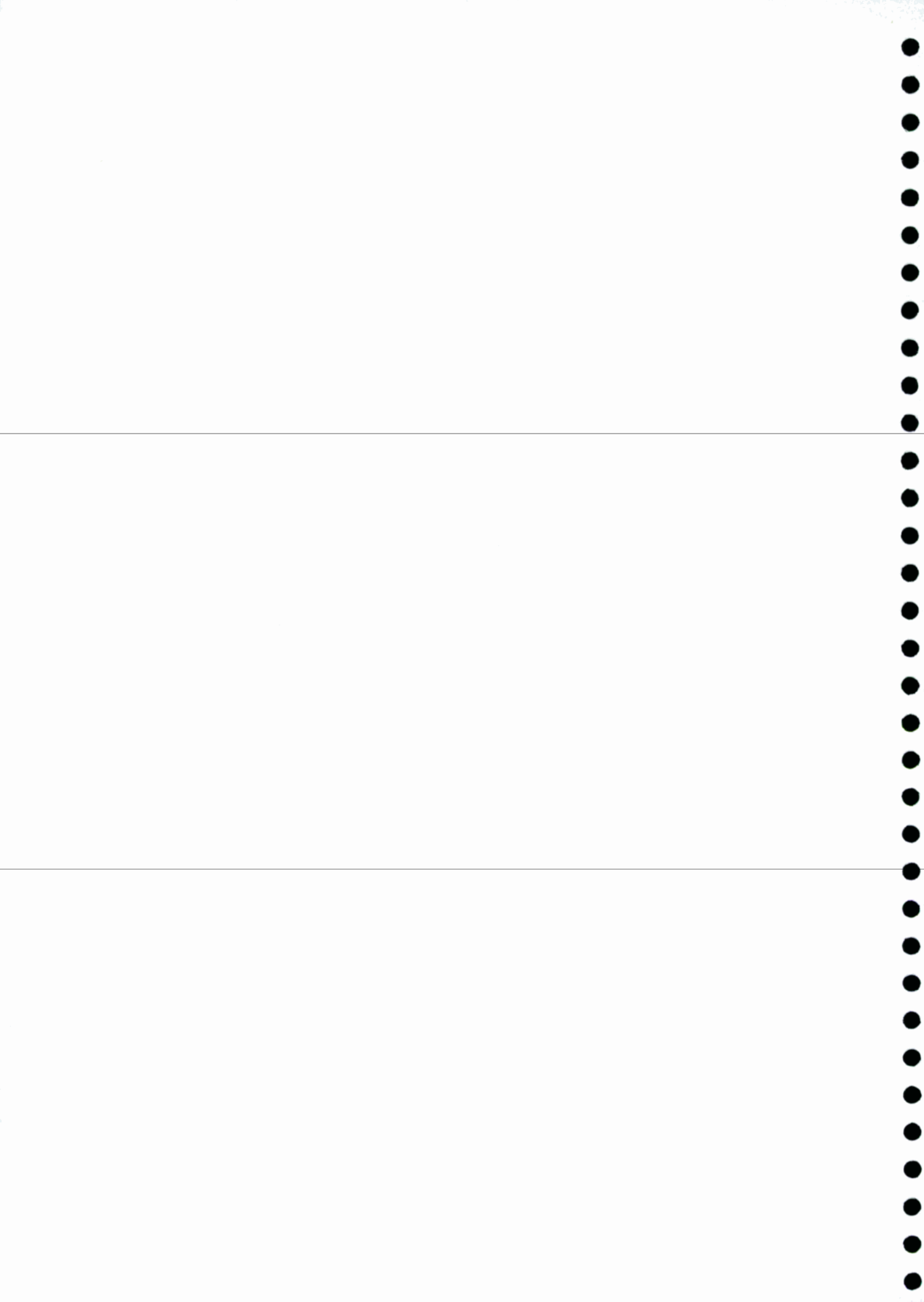
Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat
Startnotitie MER IJburg 2^e fase
Kneuterdijk 6
2514 EN Den Haag

INFORMATIE:

Ingenieursbureau Amsterdam
de heer R.E. van Doorn (020 - 6501 894)

dienst Ruimtelijke Ordening
de heer J.W. Vermeulen (020 - 5527880)

April 1999

1 Inleiding

1.1. Aanleiding voor het MER

Het beleid van de gemeente Amsterdam is erop gericht de overloop van burgers naar groeikernen tegen te gaan. Uit dit beleid en uit de verwachte groei van de Amsterdamse bevolking volgt dat het woningaanbod uitgebreid dient te worden.

De gemeenteraad van Amsterdam heeft in april 1997, na een volksraadpleging, ingestemd met het besluit om de stad aan de oostzijde, in het IJmeer, uit te breiden met een gebied waar in totaal circa 18.000 woningen kunnen worden gebouwd.

Voorafgaand aan dit besluit heeft een locatieafweging plaatsgevonden. Op basis van de locatieafweging is gekozen voor het bouwen in en aan de agglomeratie Amsterdam en behoort IJburg (tot 1994 bekend onder de naam Nieuw Oost) tot de te ontwikkelen gebieden. Om reeds in een vroeg stadium van het plan- en besluitvormingsproces inzicht te krijgen in de milieueffecten heeft de gemeenteraad van Amsterdam in 1982 besloten vrijwillig een milieu-effectrapport (MER) op te stellen. Sinds die tijd hebben de plannen concrete vormen aangenomen. IJburg is opgedeeld in twee fasen. De eerste fase bestaat uit de deelgebieden Haveneiland, Steigereiland en Rieteilanden. De tweede fase bestaat uit het Centrum, Strandeiland en Buiteneiland.

Eerste fase IJburg

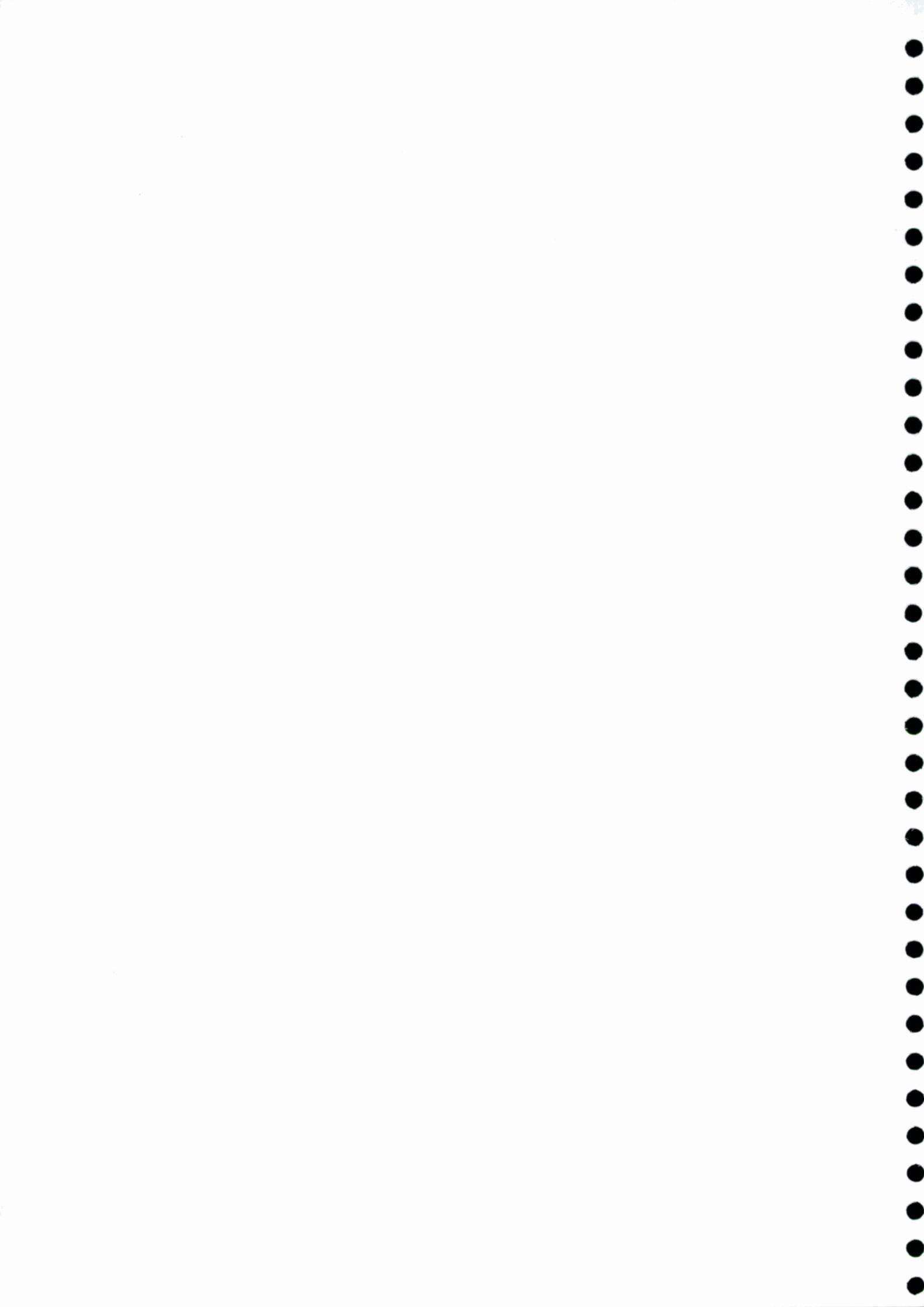
Het eerste wettelijke kader waarvoor de procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) is gevolgd, is het bestemmingsplan voor de eerste fase van IJburg. In 1995 is een MER opgesteld, waarin de milieueffecten zijn onderzocht van een eventuele aanleg van de eerste fase van IJburg. Doel van dit MER was ondersteuning te bieden bij de besluitvorming over het wel of niet aanleggen van de eerste fase van IJburg en het wijzigen van het bestemmingsplan.

De volgende stap was te bepalen hoe de eerste fase van IJburg aangelegd moest worden en een vergunning aan te vragen voor het landmaken, de zogenaamde Concessie (Wet houdende bepalingen omtrent het ondernemen van Droogmakerijen en Indijkingen, 1904, artikel 1). Aangezien de aanleg van IJburg betrekking heeft op een gebied van meer dan 200 ha diende tevens de procedure voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) doorlopen te worden (Besluit m.e.r., bijlage C, artikel 13). Deze m.e.r. had betrekking op het landmaken en diende als onderbouwing voor de Concessieaanvraag. In het milieu-effectrapport (MER) werd inzicht gegeven in de milieueffecten van de verschillende mogelijkheden voor het landmaken van de eerste fase van IJburg. Dit MER is in 1996 afgerond.

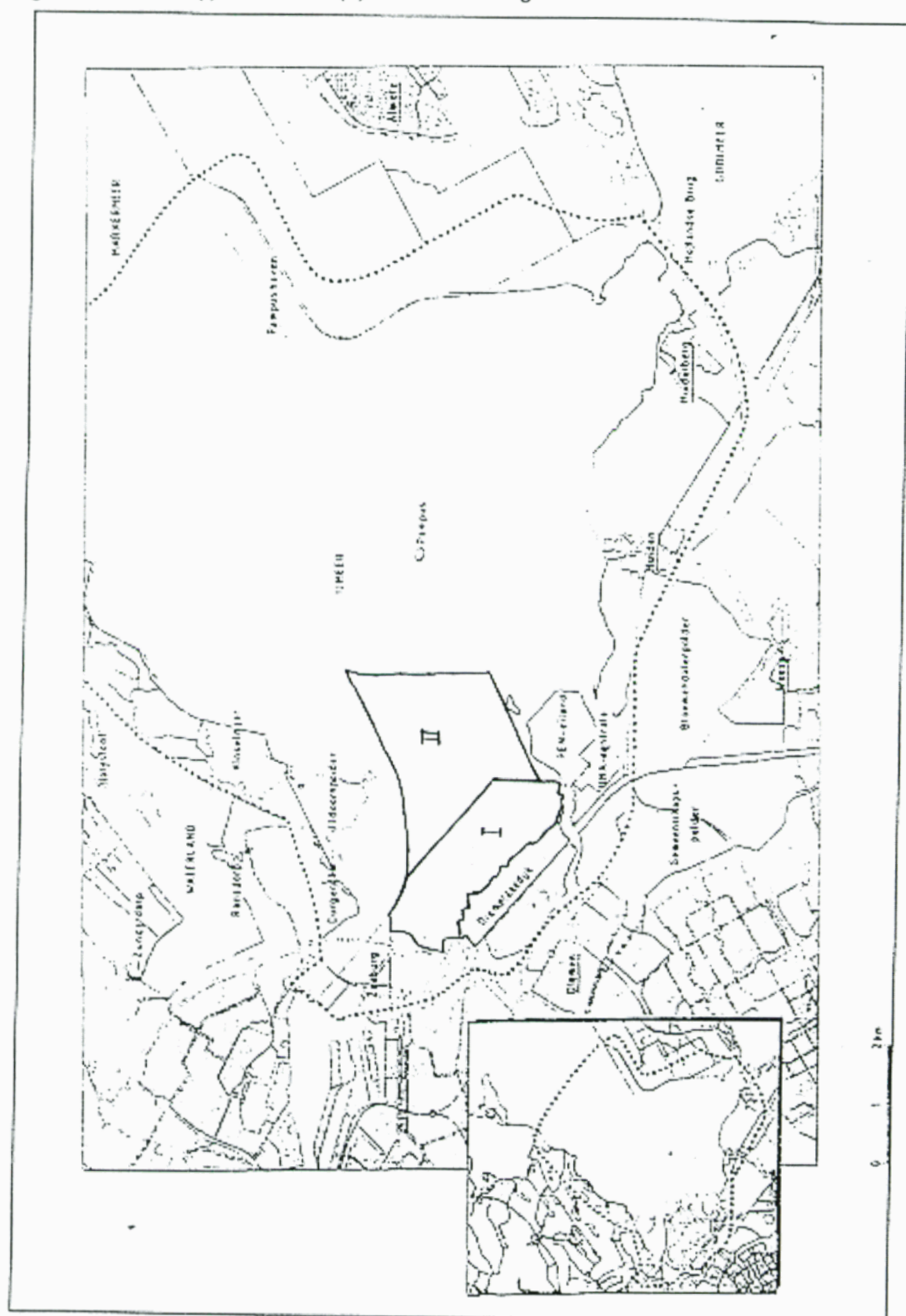
Het MER Bestemmingsplan en het MER voor de Concessie (MER Projectnota genaamd) van de eerste fase hebben ertoe geleid dat op 14 januari 1999 definitief is gestart met de landaanwinning voor de eerste fase van IJburg.

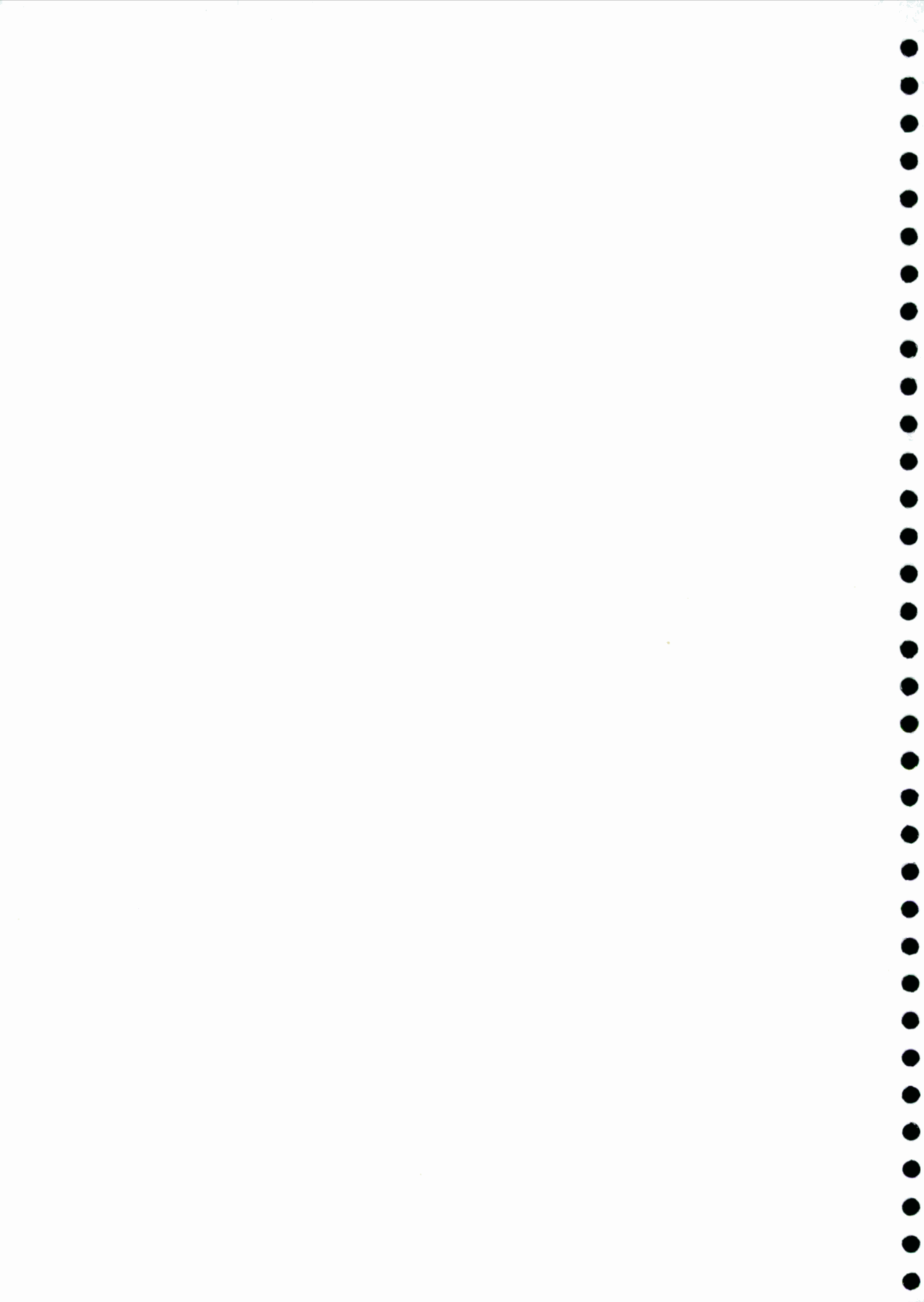
Tweede fase IJburg

Om na de eerste fase van IJburg meteen te kunnen starten met de tweede fase is in 1996 het MER Structuurplan-/Streekplan afgerond. Vergelijkbaar met de eerste fase was hier de vraag wat de milieueffecten zijn van een eventuele aanleg van de tweede fase van IJburg. Vervolgens is op 9 september 1996 het Streekplan van Amsterdam aangepast in de Partiële Herziening Streekplan, Amsterdam-Noordzeekanaalgebied. Op 15 juni 1998 is door Provinciale Staten besloten de paragrafen over IJburg aan te merken als concrete beleidsbeslissingen.

Figuur 1.1 Eerste (I) en tweede (II) fase van IJburg

Ook voor de tweede fase van IJburg moet land gemaakt worden in het IJmeer. Binnen het plangebied wordt maximaal circa 330 ha land gemaakt. Hiervoor dient ten behoeve van de Concessieaanvraag de procedure voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.), met als resultaat een milieu-effectrapport (MER), doorlopen te worden. Dit MER richt zich op het landmaken voor de tweede fase en dient ter onderbouwing voor de Concessieaanvraag voor de tweede fase van IJburg. Het MER dient inzicht te geven in de milieueffecten van de verschillende mogelijkheden voor het landmaken van de tweede fase van IJburg.

In figuur 1.1 zijn de eerste en de tweede fase van IJburg weergegeven.

1.2. Rol van de Startnotitie

In deze startnotitie wordt een globale beschrijving gegeven van de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, met andere woorden voor welke activiteiten en welke besluiten wordt het MER gemaakt.

In de startnotitie is beschreven hoe, uit de verschillende stedenbouwkundige ontwerpen en wijzen van landmaken, 3 mogelijke alternatieven voor de tweede fase van IJburg worden samengesteld. Van deze alternatieven worden in het MER de belangrijkste milieueffecten beschreven.

Met de startnotitie wordt vooraf aan het bevoegd gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cmer), de wettelijke adviseurs, belangengroepen en de bevolking van Amsterdam en omliggende gemeenten, duidelijk gemaakt wat verwacht kan worden van deze m.e.r.

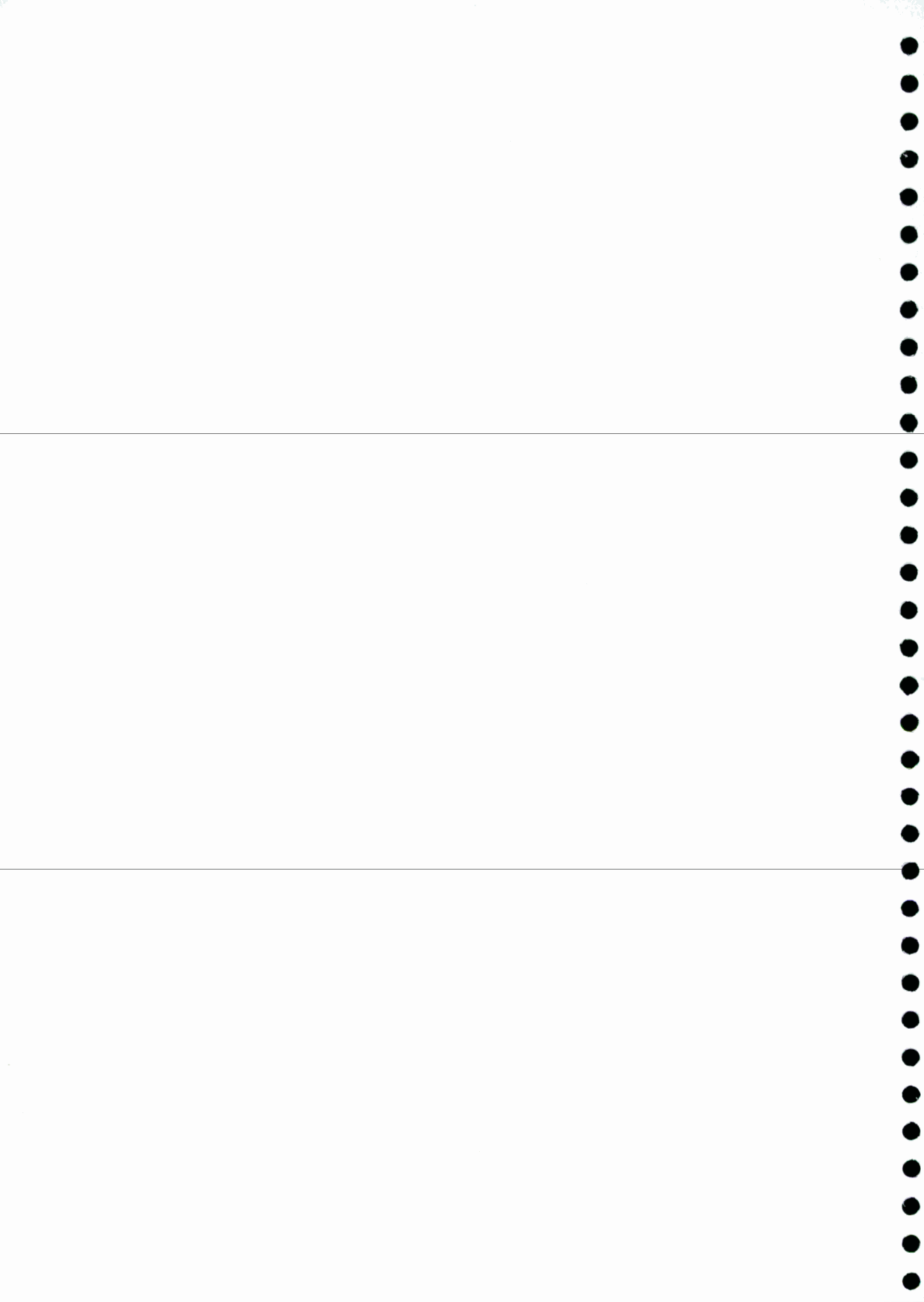
Inspraak op de startnotitie en het advies van de Cmer over de richtlijnen, bepalen mede de uiteindelijke inhoud van het MER. Het bevoegd gezag geeft de definitieve richtlijnen voor de inhoud van het MER. Het MER wordt later ook aan deze richtlijnen getoetst.

1.3. Doelstelling van het MER

De doelstelling van dit MER is inzicht verschaffen in de milieueffecten van de verschillende wijzen van landmaken ten behoeve van de besluitvorming over de Concessie aanvraag, zodat de milieueffecten vergeleken kunnen worden

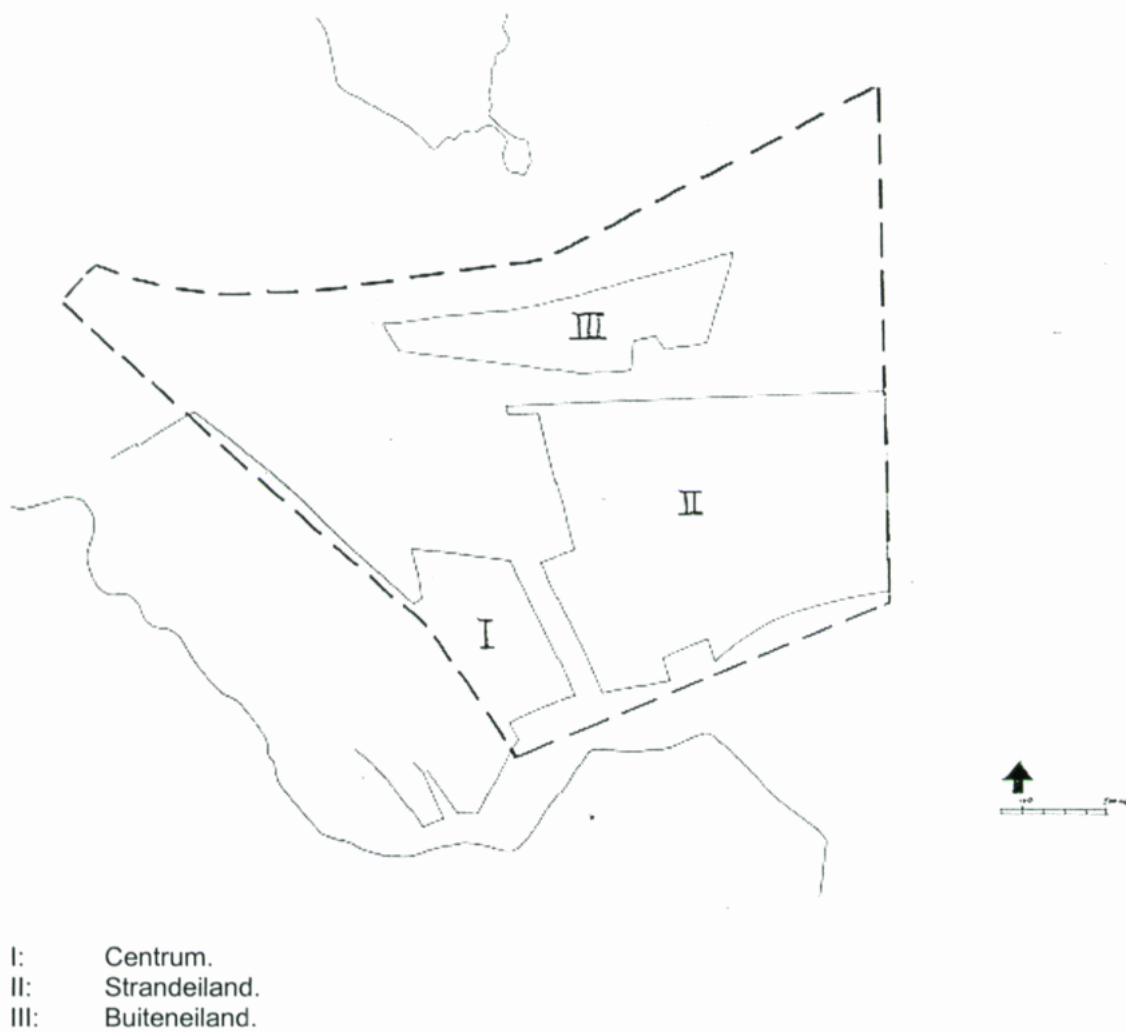
Voor de doelstellingen van dit MER gelden de volgende uitgangspunten:

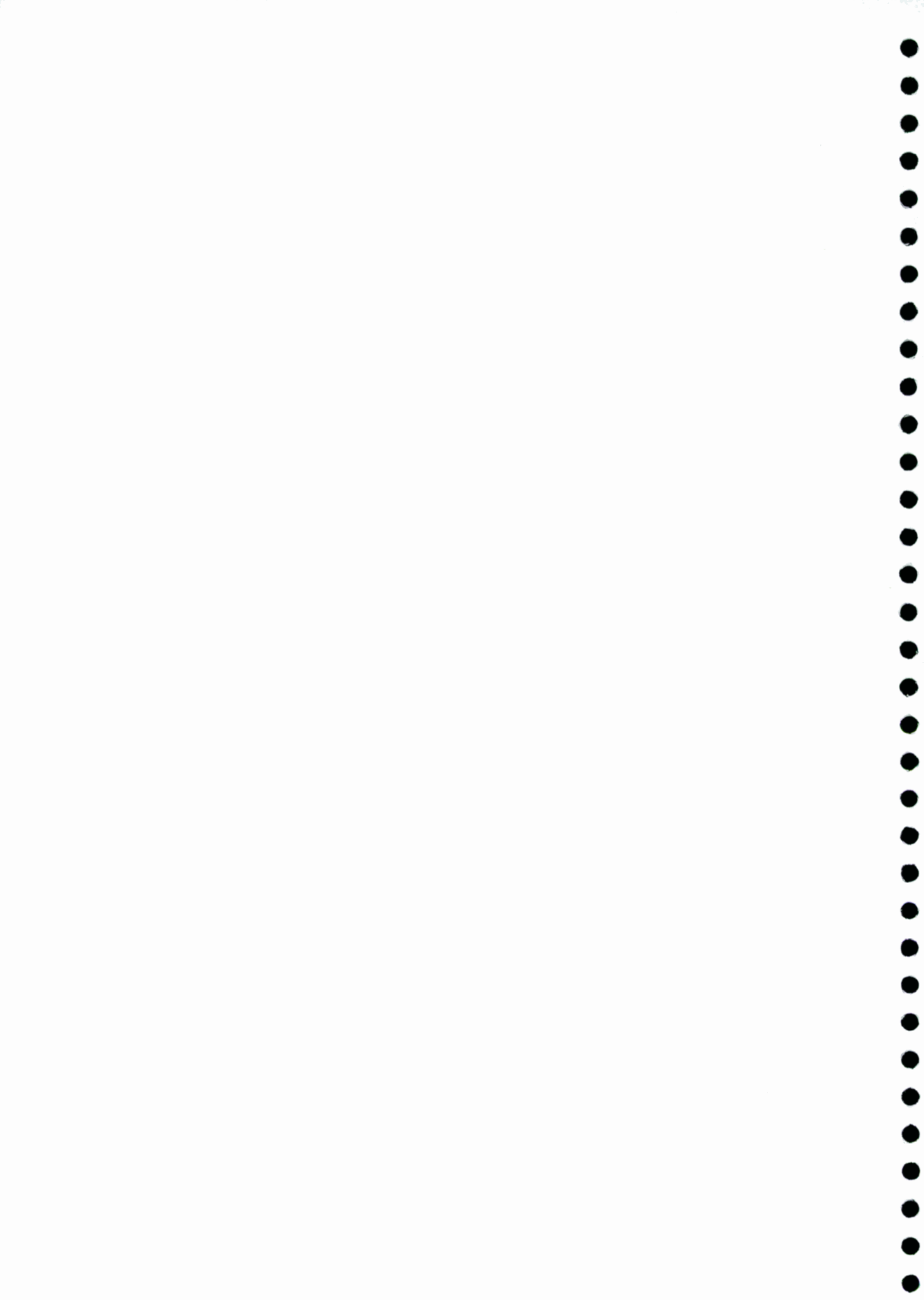
- het betreft de tweede fase van IJburg;
- het besluit om de tweede fase aan te leggen is reeds genomen;
- het betreft het landmaken;
- de buitenste contour voor de tweede fase staat vast;
- er is nog geen besluit genomen over het stedenbouwkundig ontwerp en de wijze van landmaken.

Figuur 1.2 Plangebied voor het MER, grenzen van het MER en de Concessie.

1.4. Grenzen van het plangebied en het MER

Het plangebied is het gebied waarbinnen de tweede fase wordt aangelegd. Het plangebied is weergegeven in figuur 1.2. Dit is tevens het gebied waarvoor Concessie wordt aangevraagd en waarvoor het MER wordt opgesteld.

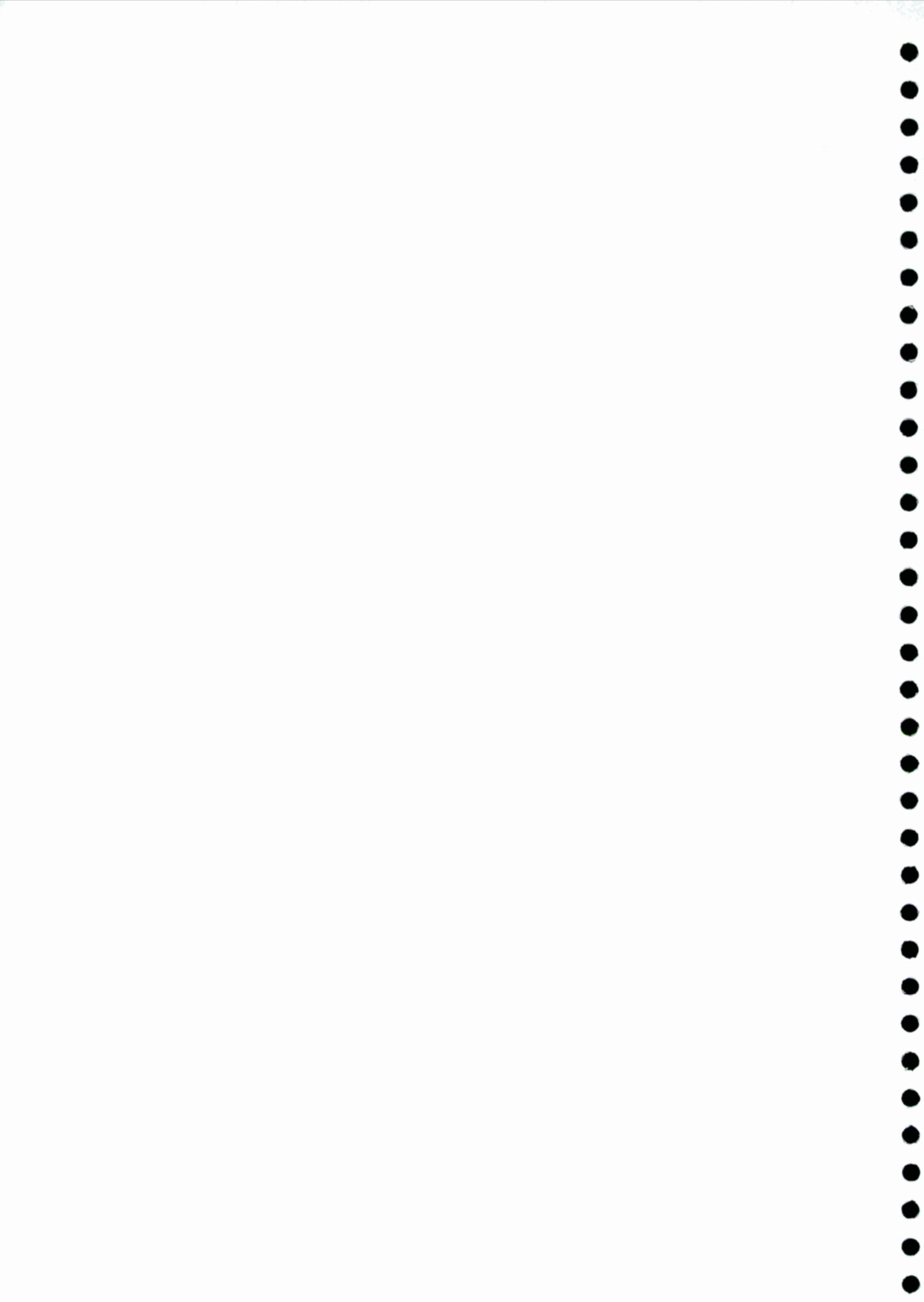
In figuur 1.3 zijn 5 gebieden weergegeven waarvoor speciale omstandigheden gelden.

1. Dit gedeelte van het plangebied ligt op het grondgebied van de gemeente Diemen. Tussen Amsterdam en de gemeente Diemen vindt overleg plaats over een gemeentegrenswijziging. Vooruitlopend op een eventuele grenswijziging is dit plandeel opgenomen in deze startnotitie. Indien de grenswijziging niet tot stand mocht komen, wordt dit gedeelte uit het MER gehaald.
2. Ten oosten van IJburg vindt in het kader van het Natuurontwikkelingsfonds IJmeer natuurontwikkeling plaats. Deze natuurontwikkeling heeft geen relatie met de methode van landmaken voor de tweede fase. Daarom worden de voorstellen voor deze natuurontwikkeling niet meegenomen in dit MER. Wel wordt de planvorming van de tweede fase van IJburg afgestemd op de Natuurontwikkeling Oostrand. Hierop wordt in 2.6 verder ingegaan.
3. De oostelijke punt van het Buiteneiland valt buiten de grenzen van het MER Structuur-/Streekplan tweede fase (1996). Met de provincie Noord-Holland is afgesproken dat dit deel in de volgende streekplanherziening wordt opgenomen. Het maakt onderdeel uit van dit MER.
4. Dit deel van het Centrum is reeds meegenomen in de Concessie voor de eerste fase. In de planvorming voor de tweede fase wordt het Centrum als geheel meegenomen. Daarom wordt het Centrum ook als geheel meegenomen in het MER.
5. Dit deel van het Haveneiland is in het MER en de Concessie voor de eerste fase niet meegenomen omdat het op het grondgebied van de gemeente Diemen ligt. Net als voor gebied 1 wordt er voor dit plandeel met Diemen een gemeentegrenswijziging voorbereid. In dit MER wordt het niet meegenomen omdat het onderdeel uitmaakt van de aanleg van de eerste fase. Er zal daarom een aparte Concessie voor worden aangevraagd.

1.5. Initiatiefnemer en bevoegd gezag

De Concessienota voor de aanleg van IJburg tweede fase inclusief het Centrum wordt op initiatief van het college van Burgemeester en Wethouders gemaakt. Ten behoeve van de Concessienota moet een MER worden opgesteld. Als bevoegd gezag in het kader van de m.e.r.-plicht treedt de Minister van Verkeer en Waterstaat op. De werkgroep bevoegd gezag, waarin naast vertegenwoordigers van het bevoegd gezag ook haar wettelijke adviseurs zitting hebben, treedt op als begeleidingsgroep van de milieueffectrapportage. De wettelijke adviseurs zijn:

- Regionaal directeur Regio Noordwest van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
- Hoofdinspecteur van Milieuhygiëne van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu;
- Provincie Noord-Holland.

1.6. **Inspraak**

Belangrijke onderdelen van de besluitvormingsprocedure voor de Concessieverlening zijn de inspraakmomenten. In de inspraak kan een ieder die dat wil, burgers en belangengroepen, een mening geven over de plannen.

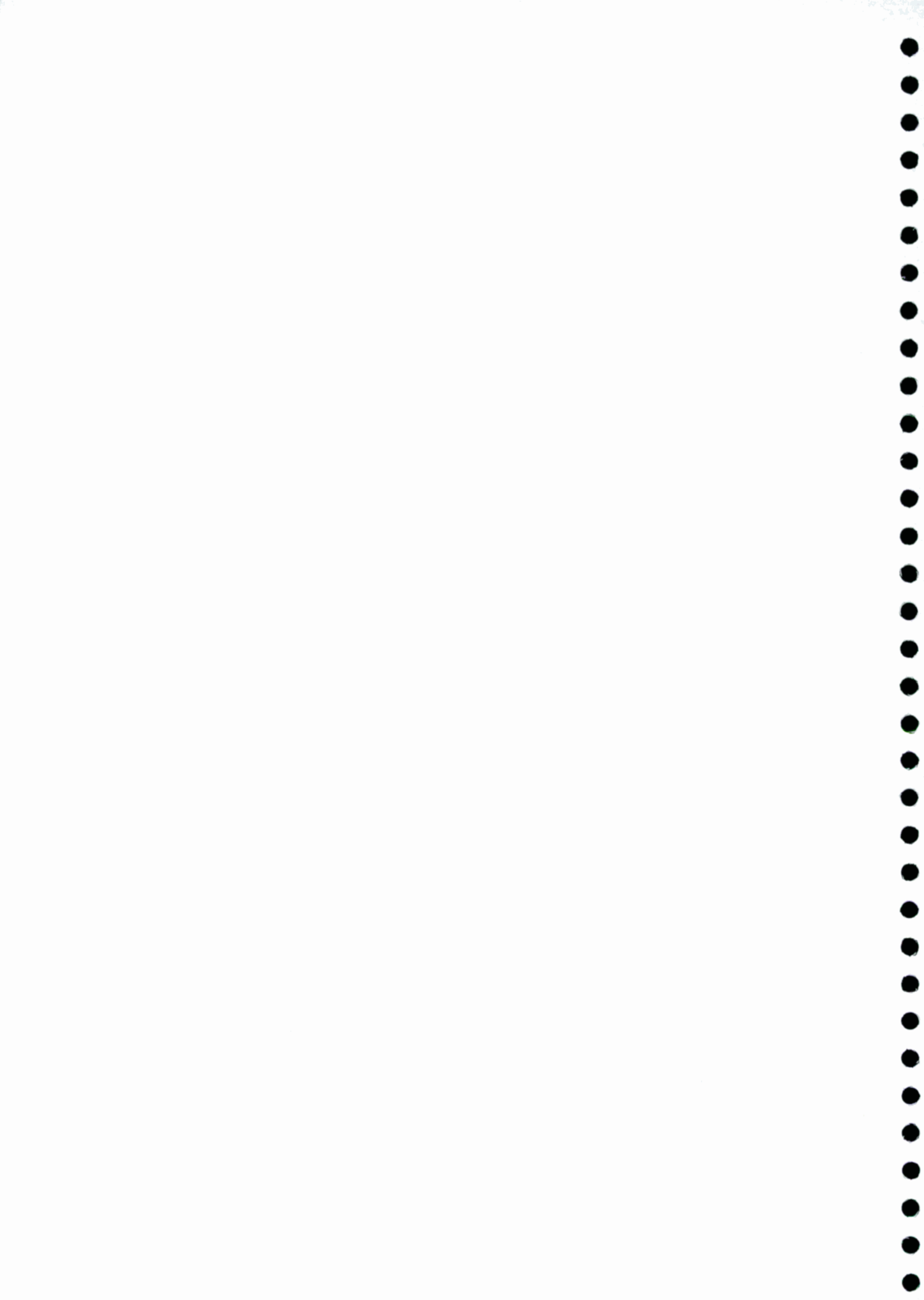
De eerste inspraakronde begint direct na publicatie van de startnotitie en duurt vier weken. In deze ronde kan aangegeven worden wat de wensen zijn van de burgers en de belangenorganisaties ten aanzien van de inhoud van het later op te stellen MER. Welke alternatieven moeten bijvoorbeeld worden bestudeerd en welke milieueffecten verdienen in het bijzonder de aandacht. Bij het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het MER wordt rekening gehouden met de aandachtspunten en wensen die in de inspraak naar voren zijn gebracht.

Inspraakreacties moeten binnen vier weken schriftelijk worden ingediend. De gemeente Amsterdam zal tijdens de inspraakperiode een hoorzitting organiseren om de inhoud van de startnotitie en het verloop van de verdere procedure toe te lichten. Plaats en tijdstip van deze bijeenkomst zijn vermeld in de advertentie van de bekendmaking van de startnotitie. Dertien weken na de bekendmaking van de startnotitie wordt de procedure afgerond met het geven van richtlijnen, inzake de inhoud van het MER, door het bevoegd gezag. Met inachtneming van de door het bevoegd gezag vastgestelde definitieve richtlijnen voor de inhoud van het MER wordt het MER opgesteld. Naar verwachting zal het MER eind 1999 worden gepubliceerd. Dan vindt opnieuw inspraak plaats, waarbij een ieder de kans krijgt zijn mening te geven over de inhoud van het MER.

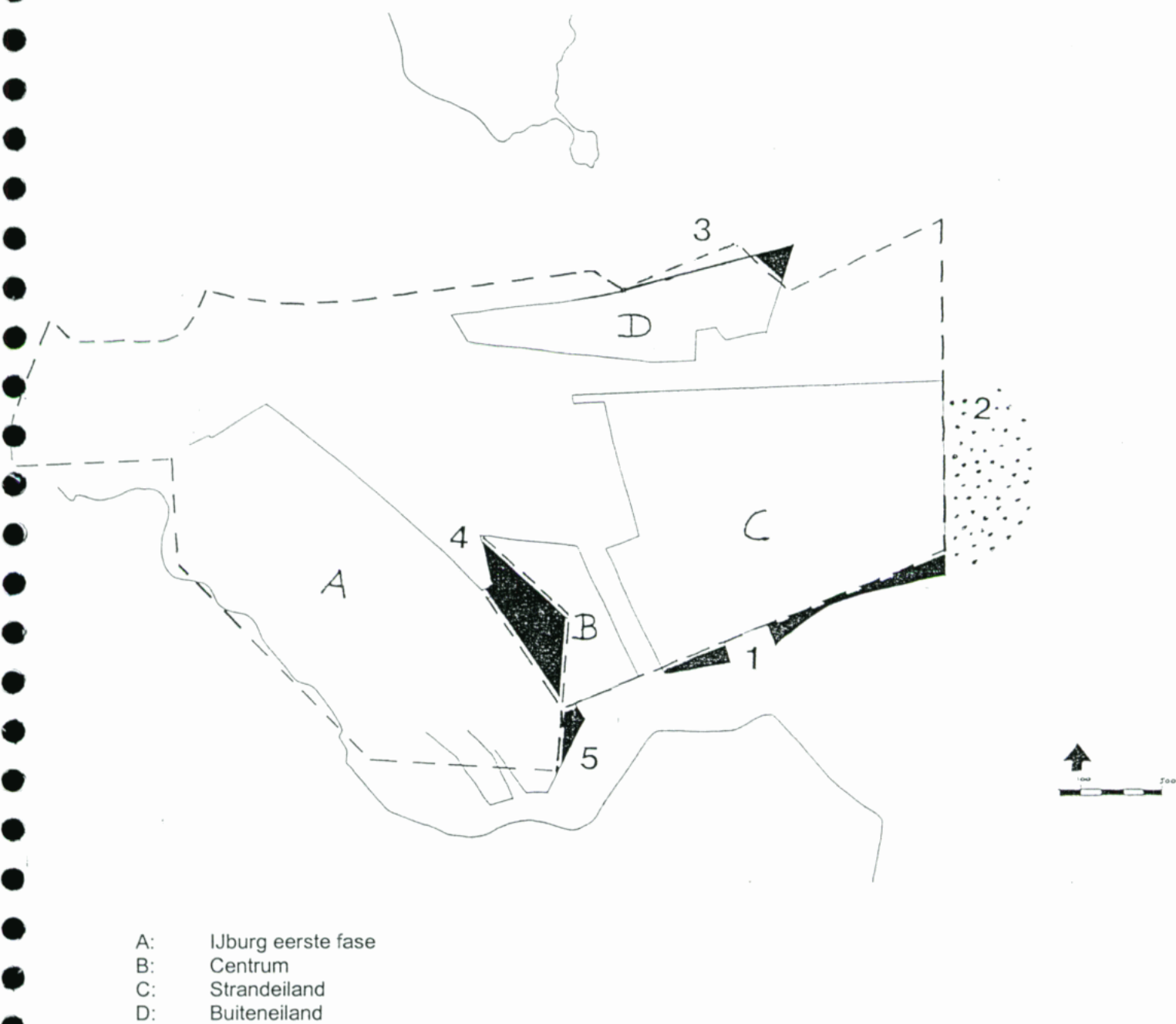
1.7. **Leeswijzer**

In hoofdstuk twee worden de achtergronden en aandachtspunten voor het opstellen van het MER geformuleerd. Hierin komt de planvorming tot nu toe aan de orde. In hoofdstuk drie is weergegeven hoe uit de stedenbouwkundige modellen en landmaak-methoden 3 alternatieven voor de tweede fase van IJburg worden samengesteld. Deze alternatieven zullen in het uiteindelijke MER beschreven worden.

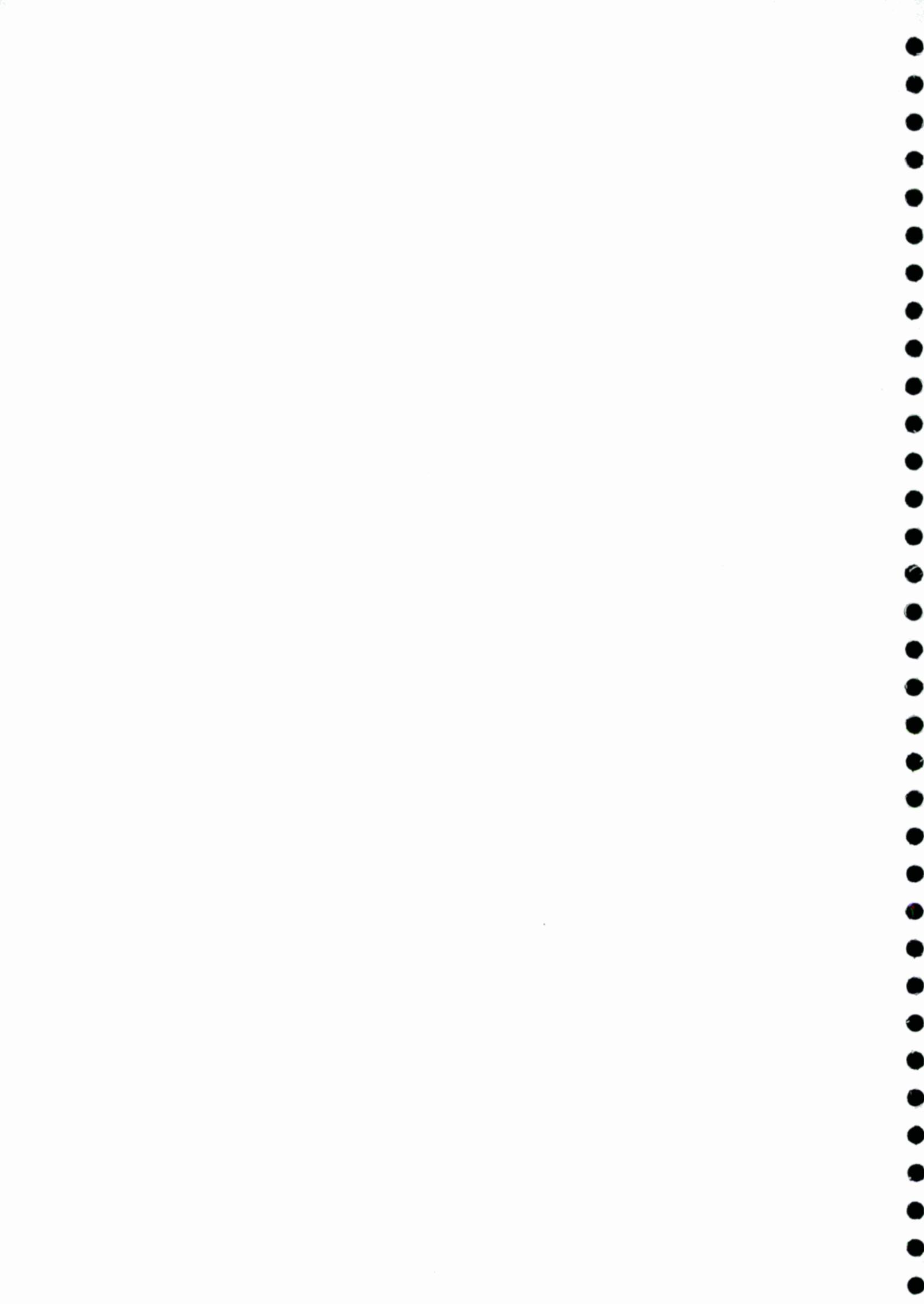
Tenslotte wordt in hoofdstuk vier aangegeven wat de belangrijkste te verwachten milieueffecten zijn voor de 3 alternatieven voor IJburg tweede fase.

Figuur 1.3 Overzicht van gebieden waarvoor speciale omstandigheden gelden

2 Achtergronden

2.1. Relatie tussen MER en ontwerpproces

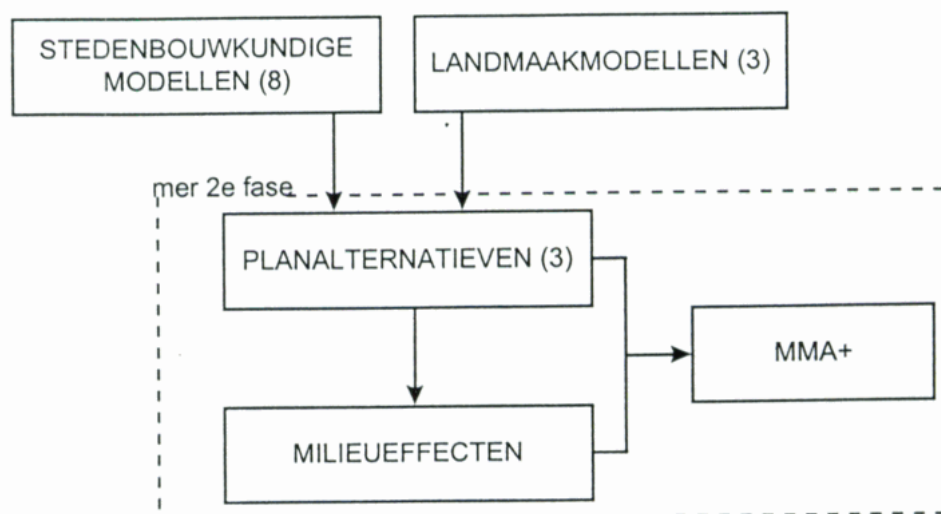
Het opstellen van het MER voor de Concessie IJburg tweede fase (MER Concessie) verloopt parallel aan het stedenbouwkundig ontwerpproces. In het ontwerpproces worden diverse modellen van stedenbouwkundige vormgeving in relatie tot een aantal methoden van landmaken uitgewerkt. In het MER Concessie zullen drie alternatieven worden uitgewerkt van combinaties van stedenbouwkundige modellen en methoden van landmaken, waarvan verwacht wordt dat deze discriminerend zijn voor de te verwachten milieugevolgen. Deze alternatieven zullen bovendien zodanig worden gekozen, dat elke andere combinatie van stedenbouwkundige modellen en methoden van landmaken binnen de bandbreedte van de te onderzoeken milieugevolgen zal vallen. De resultaten van het MER vormen een integraal onderdeel van het afwegingsproces voor het verdere ontwerp.

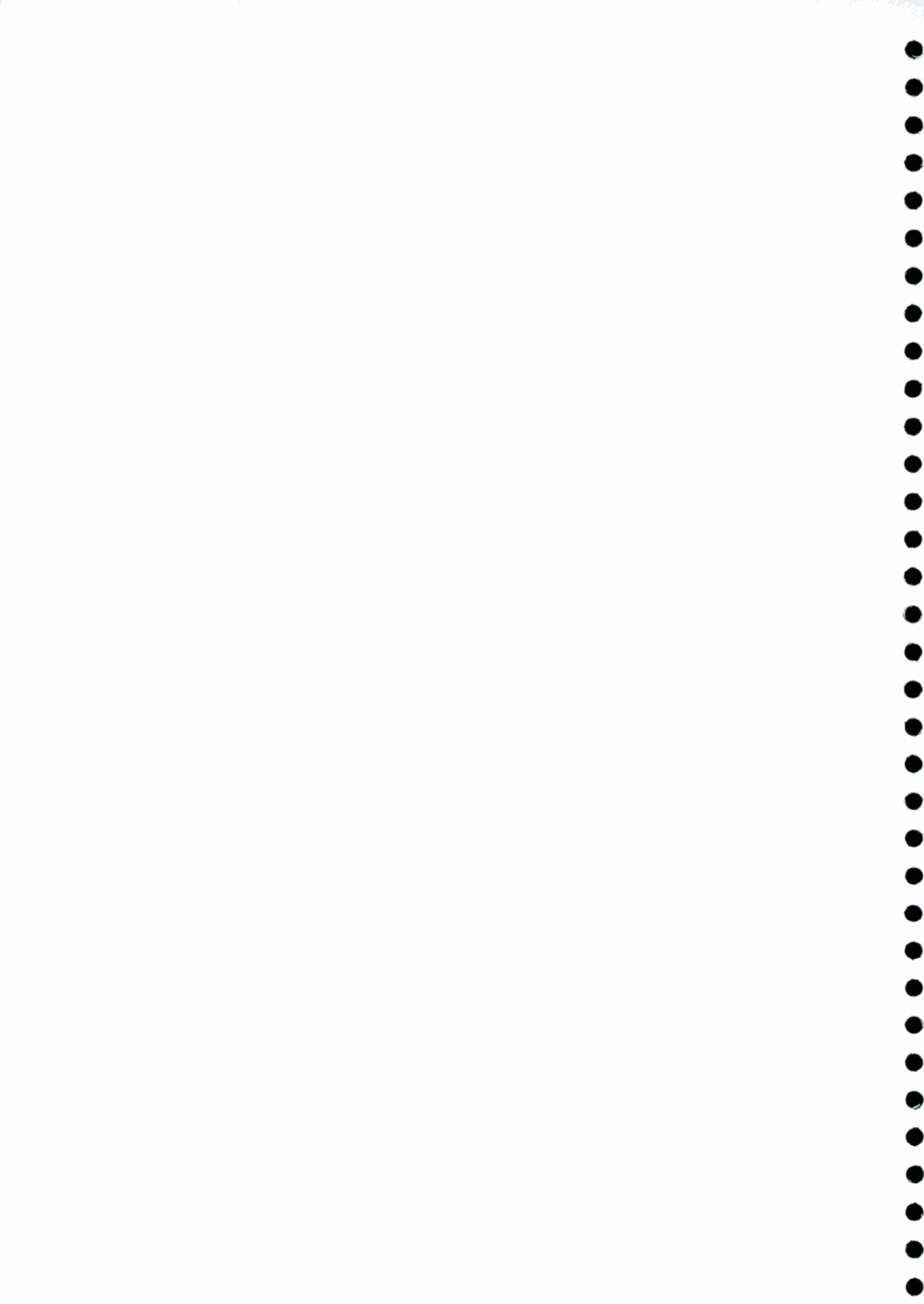
De uit te werken alternatieven moeten tevens passen binnen de kaders van:

- het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA, 1996) dat is ontwikkeld ten behoeve van het MER Structuurplan-/Streekplan tweede fase uit 1996;
- de op basis van het MER Structuurplan-/Streekplan tweede fase (1996) opgestelde Nota van Uitgangspunten (mei 1996).

Door gewijzigde inzichten is het ontwerp gebaseerd op de Nota van Uitgangspunten en het MMA uit het MER Structuurplan-/Streekplan (1996) nader uitgewerkt. De consequenties van de uitwerking zullen in het MER Concessie leiden tot de constructie van een ten opzichte van het MER Structuurplan-/Streekplan sinds 1996 nader uitgewerkt MMA, in figuur 2.1 weergegeven als MMA+.

Figuur 2.1. Bouwstenen, alternatieven en MMA+

De resultaten van het MER worden verder gebruikt bij het opstellen van het Voorontwerp Stedenbouwkundig Programma van Eisen (Vo-SPvE) en het Voorlopig Ontwerp Landmaken (VO-Landmaken), op basis waarvan de Concessienota wordt opgesteld. Vervolgens worden respectievelijk het SPvE en het Definitief Ontwerp Landmaken opgesteld. Het SPvE zal in het kader van het evaluerend ontwerpen (zie ook 2.8.) worden begeleid door een toetsingsadvies van de Cmer.

2.2. MER Structuurplan-/Streekplan (1996)

In het MER Structuurplan-/Streekplan zijn de effecten onderzocht van een drietal vormvarianten en drie opties voor het maken van land. De belangrijkste thema's waren water(bouw), ecologie, landschappelijke inpassing, verkeer en energie. Het MMA is geconstrueerd door de meest milieuvriendelijke varianten per thema over elkaar heen te leggen. Zo ontstond een beeld van twee sturende principes:

- waterbouw/-huishouding (doorstroming-slibreductie);
- compact bouwen.

De volgende elementen hebben het MMA (1996) bepaald:

- het (aquatisch) ecosysteem van het IJmeer;
- de eilanden configuratie;
- hoge woningdichtheid/compacte bouw;
- geen landaanwinning ter plaatse van de Oergeul.

Het MMA is geen plan maar een alternatief model waarin een zo gunstig mogelijke combinatie van planelementen (inclusief mogelijke effectenverzachtende maatregelen) bijeen is gebracht. Dit MMA zal dienen als referentiealternatief in het MER Concessie.

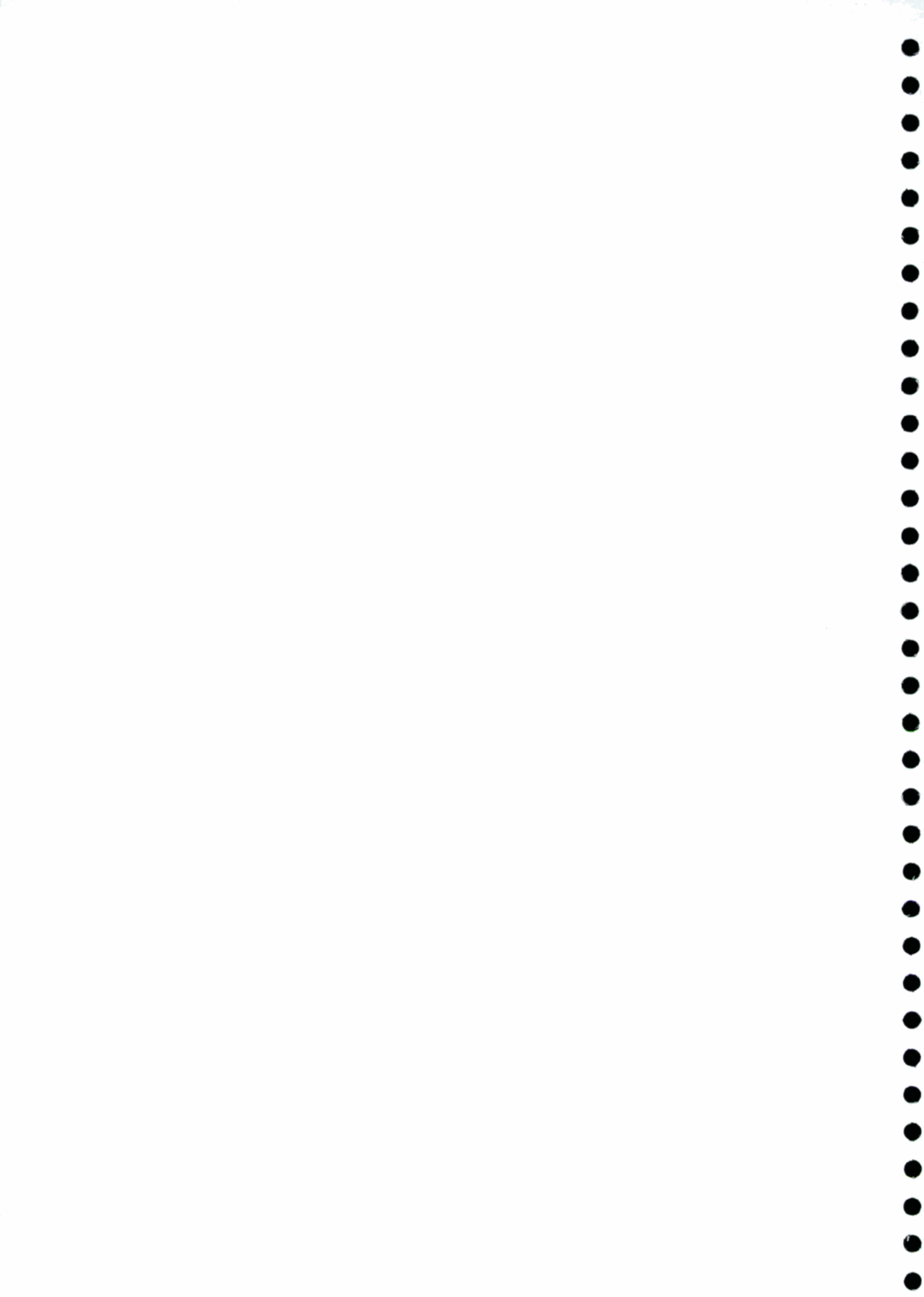
2.3. Nota van Uitgangspunten IJburg

In de Nota van Uitgangspunten (1996) is het ontwerp voor IJburg gepresenteerd. Dit ontwerp staat bekend als "het Eilandenrijk". Het plan geeft de hoofdlijnen voor de ontwikkeling van IJburg weer en biedt het stedenbouwkundig kader voor verdere uitwerking in deelplannen.

In de Nota van Uitgangspunten zijn voor de tweede fase van IJburg de volgende elementen opgenomen:

- het Strandeiland is een groot eiland bedoeld als tuinstad. Het is gelegen op het diepere deel van het IJmeer en daarom aangelegd als polder. Hier zijn woningen gedacht met een tuin of erf. Verder liggen op dit eiland een groot strand, een jachthaven en andere recreatieve voorzieningen. Aan de IJburgerbaai komen woningen op constructies;
- het Buiteneiland ligt op de grens van IJburg en het IJmeer. Het eiland krijgt een groen karakter met een lagere woningdichtheid en een beperkte bouwhoogte.
- Het Centrum ligt in de Nota van Uitgangspunten deels tegen het Haveneiland aan en deels op het Strandeiland. In beide gebieden wordt een vrij compacte stedelijke woonomgeving voorgesteld. Het voorzieningencentrum met winkels en horeca ligt dicht tegen de IJburghaven aan.

In figuur 2.2 is het geactualiseerde ontwerp van IJburg uit de Nota van Uitgangspunten weergegeven.

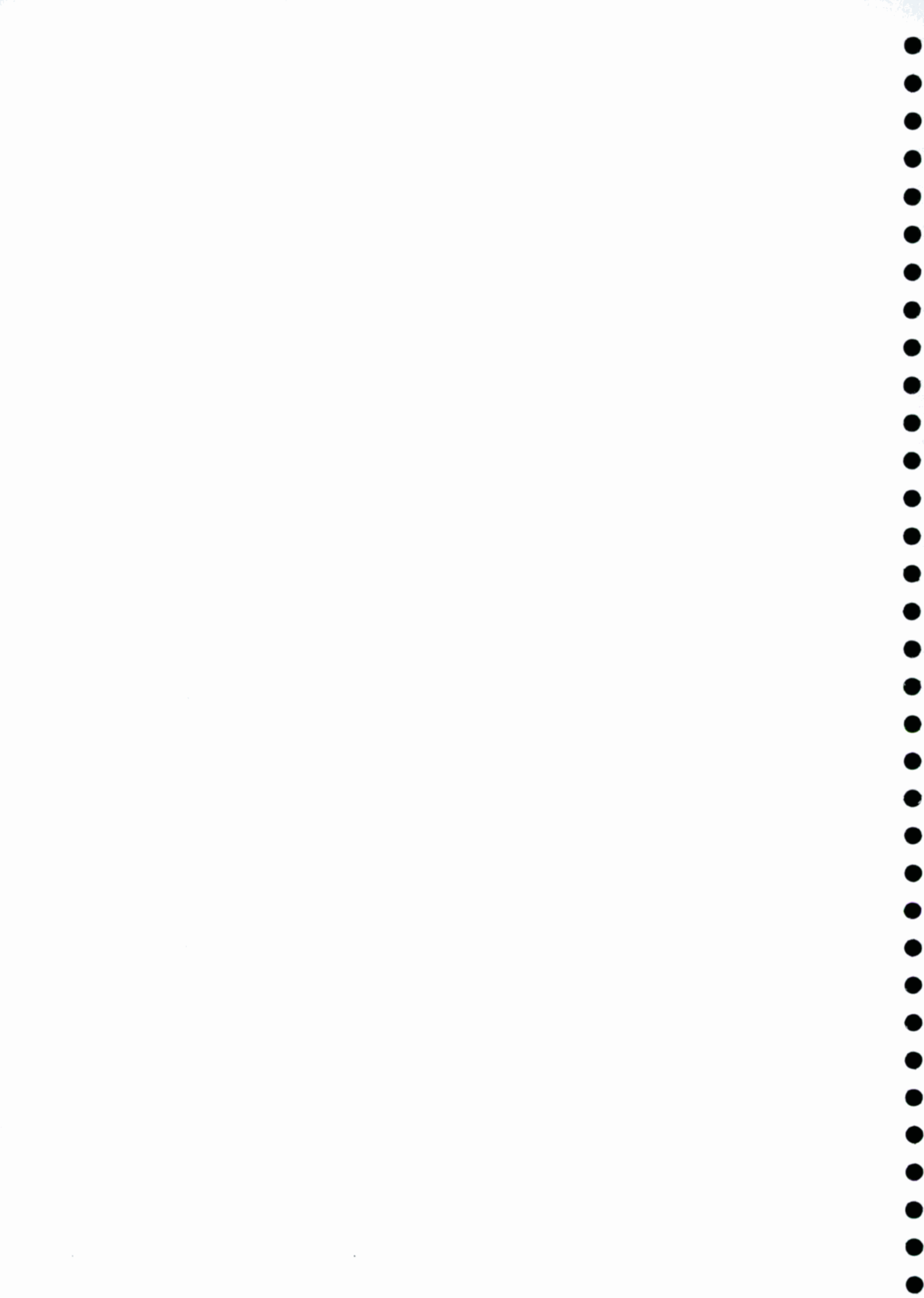
Figuur 2.2. Ontwerp IJburg uit de Nota van Uitgangspunten (1996)

2.4. Startnotitie Strandeiland

In de Startnotitie Strandeiland (voor de stedenbouwkundige uitwerking, dRO, januari 1999) zijn gewijzigde inzichten opgenomen voor de tweede fase IJburg ten opzichte van de Nota van Uitgangspunten. Op basis van ervaringen met planvorming voor IJburg eerste fase wordt nu bij de uitwerking van de tweede fase gekeken naar de specifieke kwaliteiten van IJburg in de context van het IJmeer, Markermeer, IJsselmeer en aangrenzend land in relatie tot de gewenste woonkwaliteit. Door de specifieke kwaliteit van IJburg, namelijk de spectaculaire ligging aan het IJmeer, heeft het water in de eerste fase een nog nadrukkelijker rol in het ontwerp gekregen. Het oorspronkelijke plan om het Strandeiland als polder uit te voeren, lijkt deze kwaliteiten minder in zich te hebben. Het is dan ook de vraag hoe de uitvoering van Strandeiland zodanig vorm kan worden gegeven dat dit bijdraagt aan de gewenste woonkwaliteit in IJburg als geheel. De grote belangstelling voor drijvend wonen, in relatie tot het beperkte aanbod in de eerste fase van IJburg geeft mede aanleiding tot heroverweging van deze optie in de tweede fase.

Tot de tweede fase behoren behalve het Strandeiland eveneens het Centrum en het Buiteneiland. Het Buiteneiland is ingekaderd door de vaargeul en de zichtlijn op Pampus en heeft in de Nota van Uitgangspunten reeds een zeer aansprekend eigen karakter. Voor het Centrum wordt nu zowel gedacht aan het uitbouwen van het Haveneiland (vastgehecht aan de eerste fase, conform Nota van Uitgangspunten)

als ook aan de mogelijkheid om een apart eiland te maken. Na overleg met de gemeente Diemen is de brug tussen het Strandeiland en PEN-eiland vervallen, zodat het vaste land vanaf het Strandeiland alleen nog via het Haveneiland te bereiken is. Ten oosten van het Strandeiland wordt natuurontwikkeling nagestreefd.

2.5. Aandachtspunten bij het MER Concessie 2^e fase

De aandachtspunten bij het MER zijn gebaseerd op de leemten in kennis zoals die zijn geformuleerd in de MER Structuurplan 2^e fase en het Toetsingsadvies van de Commissie m.e.r..

Voor wat betreft het aquatisch ecosysteem in het IJmeer zijn er door het inzetten van monitoringprogramma's meer gegevens voorhanden dan ten tijde van het MER Structuurplan. Met Rijkswaterstaat is het zogenaamde 'stand still-principe' als randvoorwaarde afgesproken met betrekking tot de waterkwaliteit. Dit houdt in, dat de waterkwaliteit ten gevolge van de aanleg van IJburg niet mag verslechteren. Er wordt een Onderwaterplan gemaakt voor de waterpartijen rondom en tussen de eilanden, dat door het Waterloopkundig Laboratorium wordt doorgerekend op verblijftijd en doorstroming. De resultaten van de monitoringprogramma's en het Onderwaterplan zullen meegenomen worden in het MER Concessie.

Bij de aanleg van eventuele platforms waarop gebouwd gaat worden, worden veelal andere grondstoffen gebruikt dan zand. Bij de beschrijving van de effecten op de waterkwaliteit zal aandacht besteed worden aan de aard en hoeveelheid van deze grondstoffen.

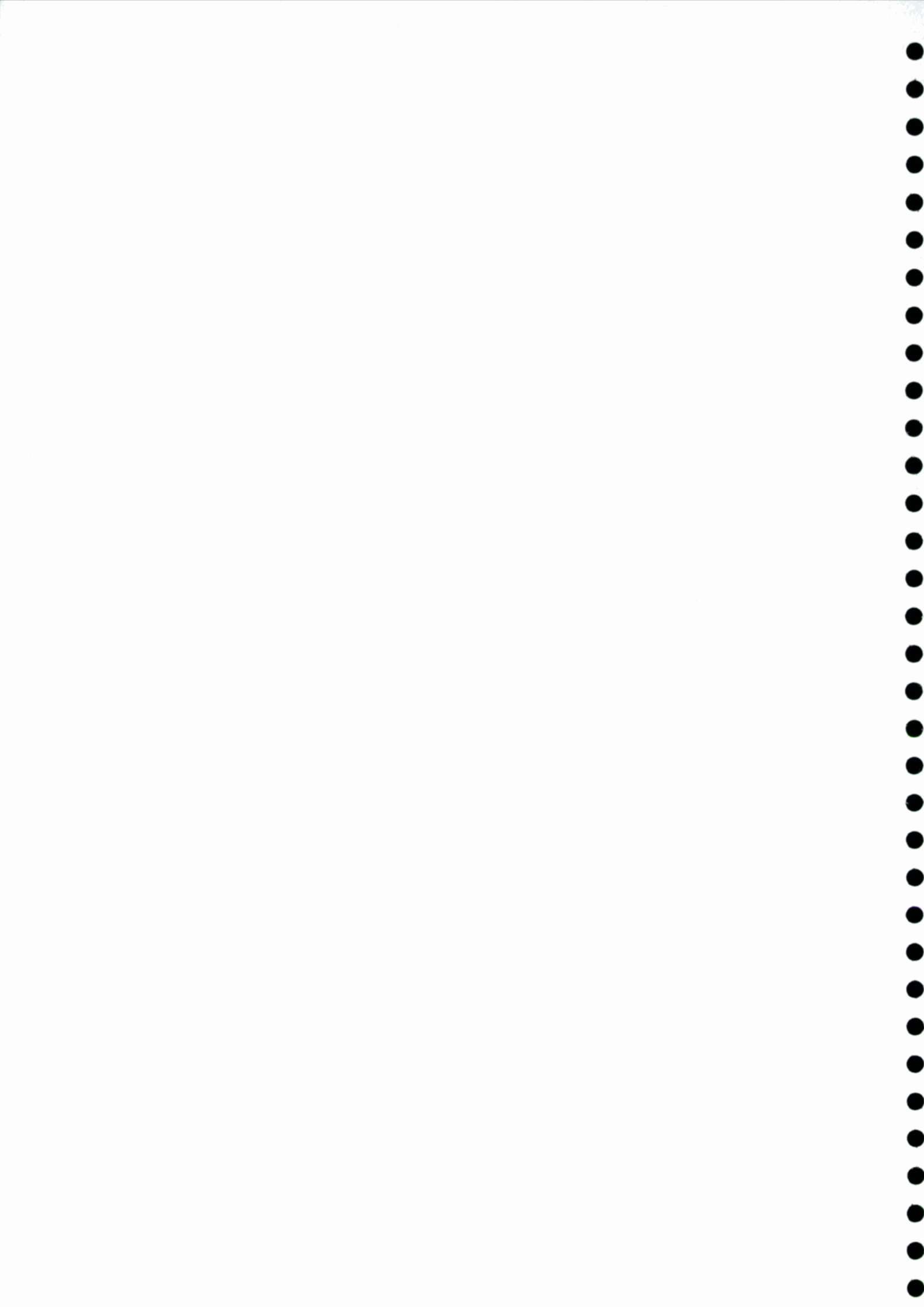
Voor de scheepvaart in de vaargeul in het IJmeer wordt uitgegaan van een aandachtszone voor het Individueel Risico van 50 meter uit de rand van de vaargeul. Het aandeel gevaarlijke stoffen in het scheepvaartverkeer over het IJmeer is qua omvang en aard beperkt waardoor in dit geval het individueel risico bepalend is. Derhalve zal er geen risicomodellering van het scheepvaartverkeer plaatsvinden.

In het MER zal, op basis van het OMEGAM-rapport (MER Nieuw Oost tweede fase, geohydrologisch onderzoek, (12)6843.0, oktober 1994), antwoord gegeven worden op de vragen:

- met hoeveel kwelwater wordt de polder belast en wat is de verwachte samenstelling van dit kwelwater (met name wat betreft chloride-, fosfaat- en stikstofgehalte); en
- waar wordt het kwelwater (met de overvloedige neerslag) uitgeslagen en wat is de te verwachten samenstelling van het uitgeslagen water?

Ten aanzien van het bodemarchief is mondeling en schriftelijk overleg gevoerd met het Rijksinstituut voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) en de stadsarcheoloog. Daaruit blijkt, dat de locatie geen aanleiding geeft tot nader onderzoek dienaangaande.

De effecten van de inrichtingsaspecten (op het aquatisch ecosysteem en de daarvan afgeleide effectvoorspellingen en uitspraken over compensatie en mitigering) worden in de verschillende fasen van het evaluerend ontwerpen beschreven wanneer meer bekend is over de precieze invulling daarvan.

2.6. Relevante ontwikkelingen

In het MER Concessie worden de volgende nieuwe ontwikkelingen ten opzichte van 1996 meegenomen:

- de aanleg van IJburg eerste fase en de invloed hiervan op de tweede fase van IJburg;
- herinrichting van het PEN-eiland: momenteel is een concept inrichtingsplan gereed;
- Voor het gebied ten oosten van het Strandeiland is het concept-rapport van bureau Stroming b.v. en H+N+S Landschapsarchitecten met 7 inrichtingsvoorstellen voor natuurontwikkeling gemaakt. De keuze is nog niet gemaakt. Deze natuurontwikkelingsvoorstellen voor de oostrand van IJburg zijn aanleiding geweest de natuurontwikkeling te integreren in de stedenbouwkundige planvorming voor de tweede fase. De effecten hiervan worden meegenomen in dit MER

2.7. Genomen en te nemen besluiten

Genomen besluiten

Op 9 september 1996 is door Provinciale Staten van Noord-Holland de partiële Herziening van het Streekplan Amsterdam-Noordzeekanaalgebied (ANZKG) vastgesteld, waarin de aanleg van IJburg tweede fase is geregeld. Daarin is het één week eerder door de gemeenteraad van Amsterdam vastgestelde Structuurplan 'Amsterdam Open Stad' integraal opgenomen, waardoor het Structuurplan de streekplanstatus heeft verworven.

Naar aanleiding van ingebrachte bezwaren is op 12 mei 1998 een voorstel gedaan voor Heroverweging van het Streekplan ingevolge de Algemene Wet Bestuursrecht. Op 15 juni 1998 is hierover een besluit genomen door Provinciale Staten en zijn de paragrafen over IJburg aangemerkt als concrete beleidsbeslissingen. Het heroverwegingsbesluit ligt ter inzage tot en met 31 maart.

Op 7 februari 1997 is door de Minister van Verkeer en Waterstaat Concessie verleend voor de aanleg van de eerste fase van IJburg. Na de volksraadpleging van 19 maart 1997 is definitief besloten tot aanleg van IJburg.

Voor een gedetailleerd overzicht van de genomen besluiten, adviezen en reacties wordt verwezen naar bijlage 1.

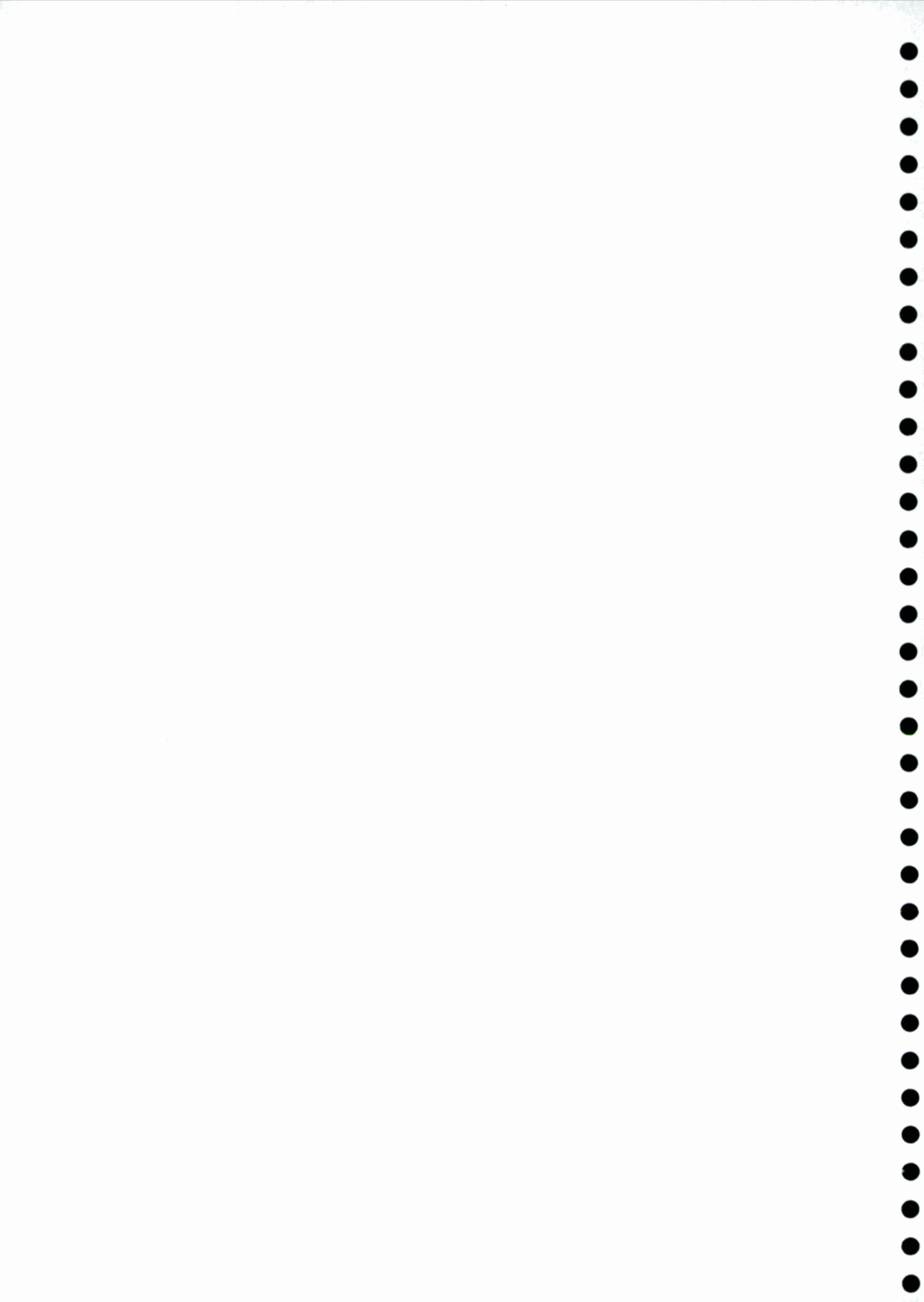
Te nemen besluiten

Het te nemen besluit waarvoor het MER Concessie wordt opgesteld is de Concessieverlening door de Minister van Verkeer en Waterstaat voor de aanleg van IJburg tweede fase. De gemeente Amsterdam bereidt besluiten voor ten aanzien van het bestemmingsplan, het Stedenbouwkundig Programma van Eisen en het Definitief Ontwerp Landmaken voor IJburg tweede fase.

Een lijst met mogelijke besluiten door overige overheden die van invloed kunnen zijn op de planontwikkeling van IJburg tweede fase is weergegeven in bijlage 2.

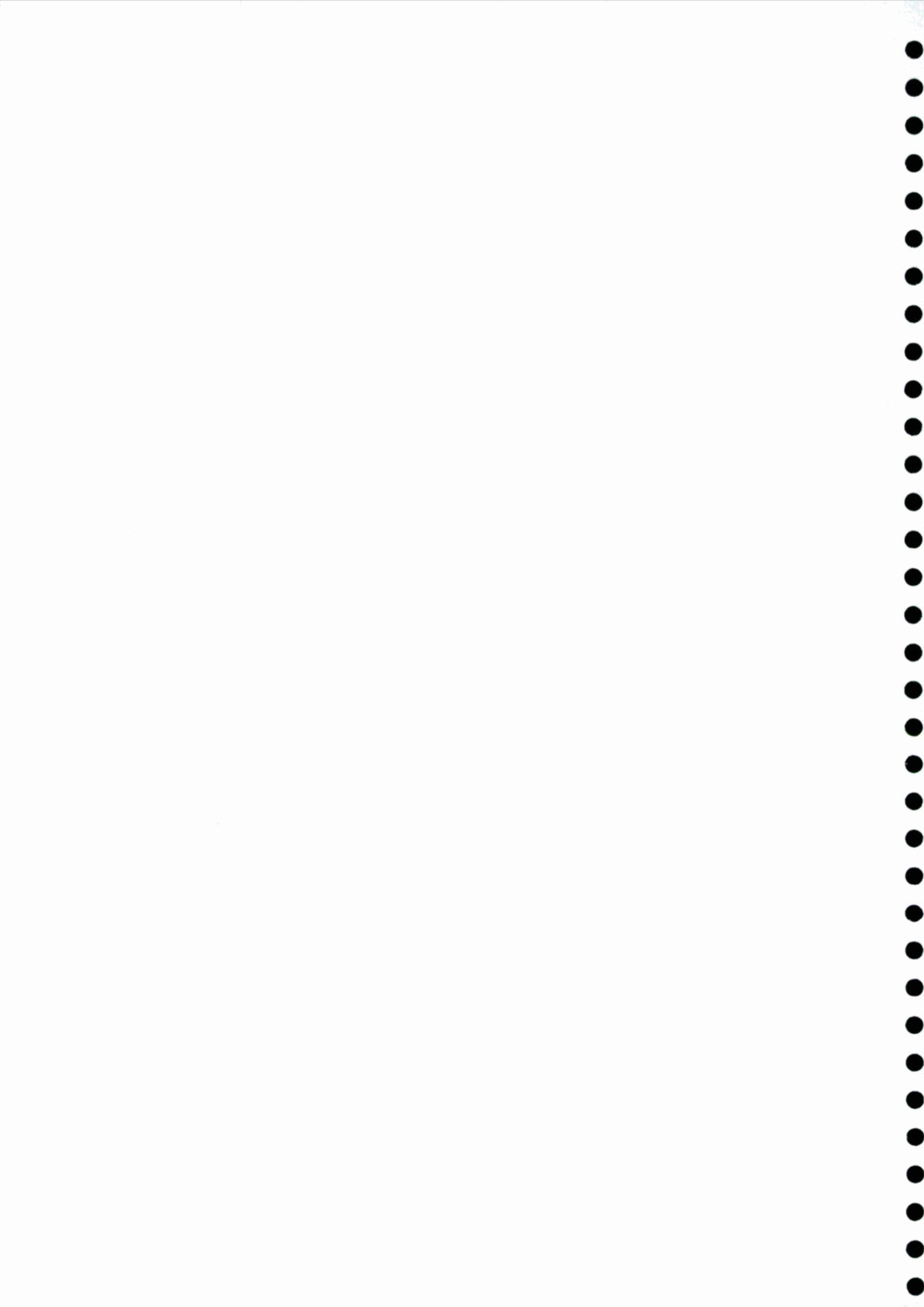
2.8. Evaluerend ontwerpen

De ontwikkeling van IJburg omvat een aantal ingrepen en besluiten die van grote invloed zijn op het milieu. Voor een aantal van de ingrepen en besluiten geldt de

m.e.r. -plicht en wordt de m.e.r.-procedure gevolgd. De milieu-effectrapporten die voor deze besluitvorming worden opgesteld zijn echter momentopnamen. Daarom heeft Amsterdam het ministerie van VROM verzocht in te stemmen met het betrekken van de Commissie voor de milieu-effectrapportage bij meerdere vrijwillige milieutoetsen. VROM is hiermee akkoord gegaan. Deze vrijwillige milieutoetsen staan ook bekend onder de naam "evaluerend ontwerpen". Dit houdt in dat iedere belangrijke ontwerpstep wordt getoetst op de effecten voor het milieu. Uit deze toets wordt lering getrokken voor de volgende stap in de planvorming. Zo kan de juiste informatie op het juiste niveau tijdig worden ingebracht en getoetst. De toetsing wordt uitgevoerd door de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cmer) en afgesloten met een toetsingsadvies. De toetsingsmomenten worden door de gemeente Amsterdam en de Cmer samen bepaald en volgen de planproducten die na elke fase in het besluitvormingsproces worden gemaakt, zoals een Nota van Uitgangspunten (NvU) en een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE). Het planproduct gaat tezamen met het toetsingsadvies naar de gemeenteraad ter vaststelling. Er is reeds geadviseerd over de NvU 'Ontwerp voor IJburg', het Eilandenrijk en het SPvE voor Haveneiland en de Rieteilanden (1996), het SPvE Steigereiland (1998) en er ligt een concept-advies over de NvU Zeeburgereiland (1999).

3 De alternatieven

3.1. Bouwstenen voor de alternatieven

De bouwstenen voor de alternatieven die in het MER worden beschreven zijn afkomstig uit het:

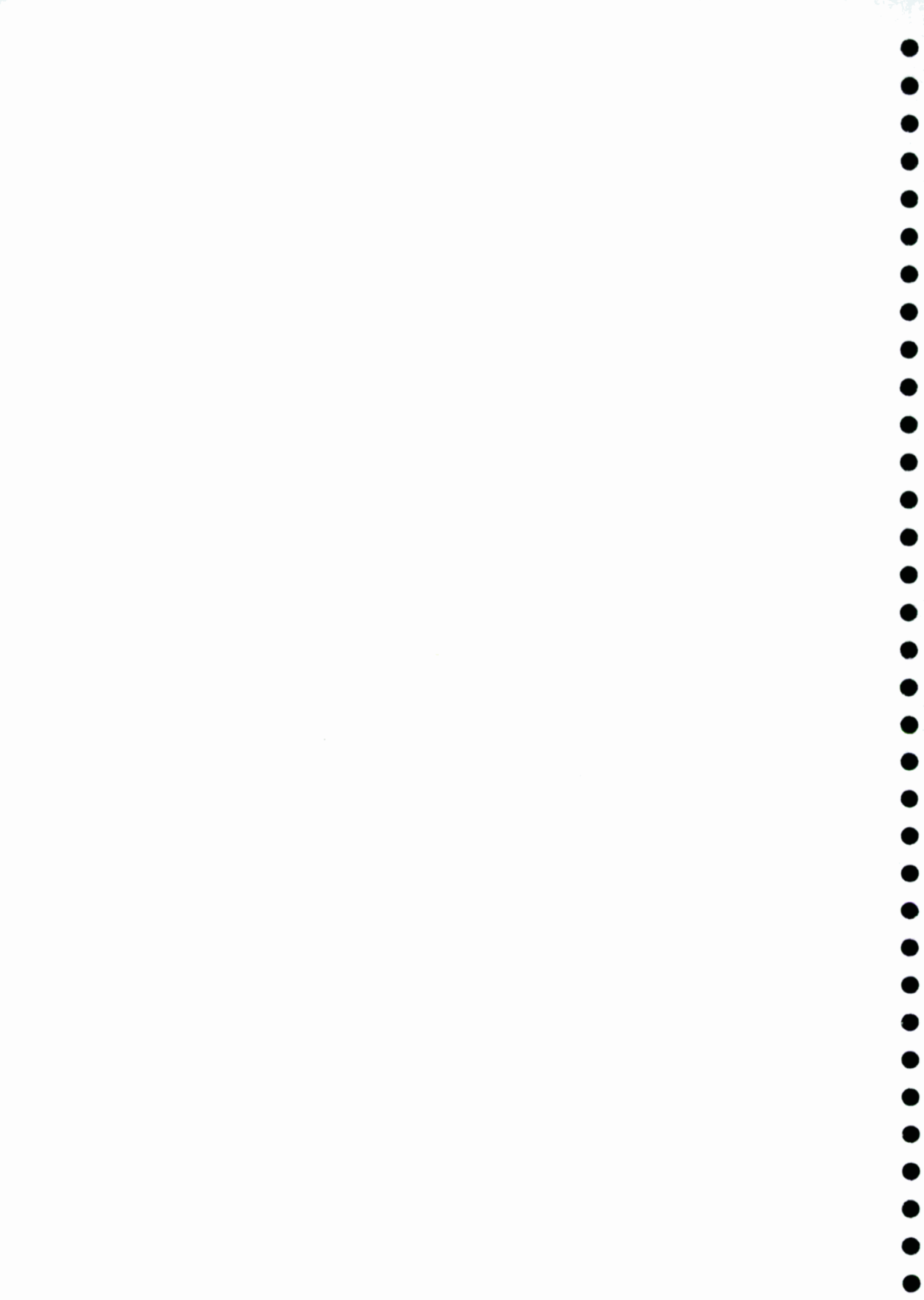
- voorlopig ontwerp Stedenbouwkundig Programma van Eisen. Hierin worden voor het Strandeiland, Buiteneiland en het Centrum verschillende stedenbouwkundige modellen gegeven;
- Voorontwerp Landmaken. Hierin worden de verschillende landmaak-methoden beschreven.

In tabel 3.1 zijn voor de drie deelgebieden de verschillende stedenbouwkundige modellen met de bijbehorende landmaak-methode weergegeven. Een uitgebreider overzicht van de stedenbouwkundige modellen is weergegeven in bijlage 3.

Tabel 3.1: Stedenbouwkundige modellen met bijbehorende landmaak-methode

deel IJburg tweede fase	Model	Symbool	Uitvoering
Strandeiland	1. uitgewerkt NvU		polder met platforms
	2. Dijken		polder
	3. Ringdijk		ophoging met platforms
	4. Binnenhaven		ophoging
	5. Twee eilanden		ophoging
Buiteneiland	1 model, met twee potentiële locaties voor de jachthaven: • aan de IJburgbaai • aan het IJmeer		ophoging
Centrum	1. Model Voorpost (NvU uitgewerkt)		ophoging
	2. Eilandmodel		ophoging
	3. Pierenmodel		ophoging

Omdat dit MER een onderdeel vormt van de Concessie wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de landmaak-methoden. Uit tabel 3.1 blijkt dat 3 landmaak-methoden mogelijk zijn:

- Aanleg door **ophoging** met zand, de zogenaamde pannenkoekmethode. Daarbij wordt land gemaakt door zand gecontroleerd, laagsgewijs, op de waterbodem aan te brengen.
- Aanleg van een **polder**, door ingedijkt IJmeer droog te malen.
- Aanleg van **platforms** op palen waarop gebouwd kan worden. Bij de aanleg van platforms kan men strikt genomen niet spreken van 'landmaken'. Gemakshalve wordt ook hier de term landmaak-methode gehanteerd.

3.2. Keuze van de alternatieven

De alternatieven die in het MER worden beschreven, worden samengesteld uit de stedenbouwkundige modellen met bijbehorende landmaak-methode zoals die in tabel 3.1 zijn weergegeven. Een alternatief wordt gevormd door één stedenbouwkundig model voor het Strandeiland, het Buiteneiland en het Centrum met elkaar te combineren tot een volledig stedenbouwkundig model met bijbehorende landmaak-methoden voor de tweede fase.

Met de in tabel 3.1 weergegeven bouwstenen zijn een groot aantal alternatieven te maken. **Voor het MER worden 3 alternatieven geselecteerd** waarvan de milieueffecten worden beschreven. De 3 alternatieven worden bepaald op basis van de volgende criteria:

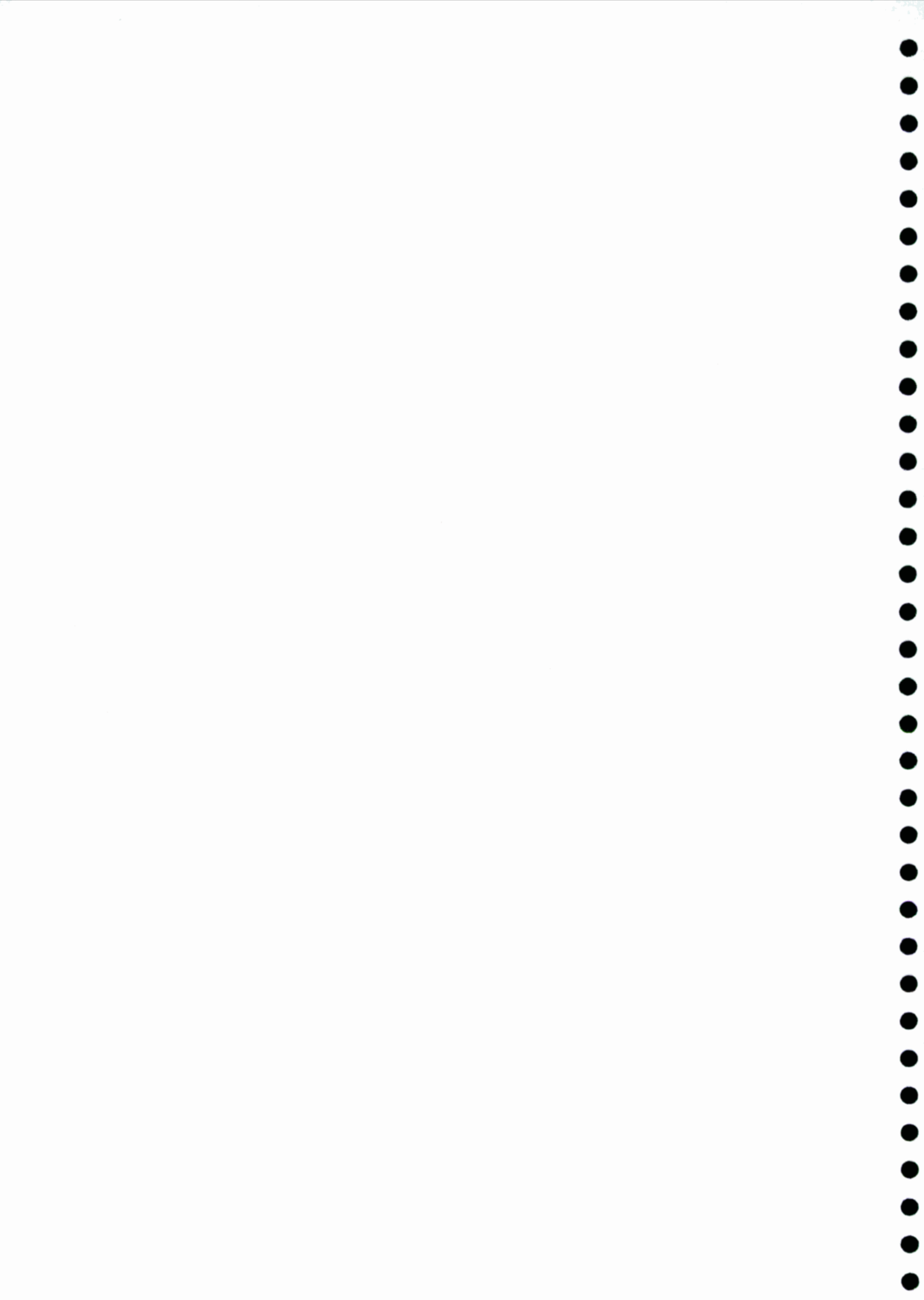
- het geheel van Strandeiland, Buiteneiland en Centrum dient landschappelijk een eenheid te vormen en aan te sluiten bij de eerste fase van IJburg;
- de optredende milieueffecten zijn uitersten en vormen een bandbreedte waar de overige alternatieven wat betreft milieueffecten binnenvallen.

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) wordt gevormd door voor elke milieuaspect te bepalen welk alternatief het gunstigst is. Vervolgens worden deze gunstige aspecten samengevoegd tot het MMA.

De volgende alternatieven zijn geselecteerd en worden in het MER uitgewerkt:

<u>Strandeiland</u> Twee eilanden	<u>Centrum</u> Eiland	<u>Toelichting</u> Voor dit alternatief vindt maximale ophoging plaats. Het gebruik van zand en alle hieruit volgende effecten zoals gebruik van zout zand en materieel zijn hier maximaal.
Ringdijk	Pieren	Bij dit alternatief is het zandgebruik minimaal. Het gebruik van overige grondstoffen is maximaal.
Dijken	NvU Voorpost	In dit alternatief treedt maximale kwel op. Daarnaast maakt de indeling in meerdere polderkamers het model Dijken complexer in aanleg dan het model NvU.

Bij alledrie de alternatieven wordt het Buiteneiland meegenomen.

4 Gevolgen voor het milieu

4.1. Inleiding

Bij het bepalen van de milieueffecten van de alternatieven wordt onderscheid gemaakt tussen de periode van aanleg en de periode na het gereedkomen van de tweede fase. Dit laatste zijn de blijvende effecten van de aanwezigheid van IJburg in het IJmeer. In deze Concessie MER gaat het met name om de gevolgen van het landmaken. Naast het beschrijven van de verwachte milieueffecten zullen ook mitigerende en eventueel compenserende maatregelen worden gegeven.

De verschillende effecten kunnen niet los van elkaar gezien worden. Indien er samenhang bestaat tussen milieuaspecten, wordt deze samenhang in het MER beschreven.

Ruimtelijke inrichtingsaspecten, zoals onder andere voorzieningen en recreatie, zijn in dit MER niet meegenomen. Deze aspecten zijn niet van direct belang voor het MER en zullen dan ook, volgens het principe van evaluerend ontwerpen, later uitgewerkt worden. Een uitzondering hierop is de verkeers- en vervoersstudie voor de onderscheiden modellen. De wijze van ontsluiting van de eilanden is van belang voor de vluchttijd bij eventuele inundatie van met name de poldermodellen. Dit heeft direct gevolgen voor de wijze van aanleggen en wordt dan ook meegenomen in het MER.

Bij het beschrijven van milieueffecten maakt men gebruik van een studiegebied. Het studiegebied is het verwachte gebied waarin de milieueffecten merkbaar zullen zijn. De omvang van het studiegebied kan verschillen per milieueffect. Het studiegebied wordt daarom niet gedefinieerd in de startnotitie. In het MER wordt per milieueffect aangegeven wat het invloedsgebied hiervan is.

4.2. Effecten tijdens de aanleg

De hieronder staande beschrijving heeft als uitgangspunt de ingreep.

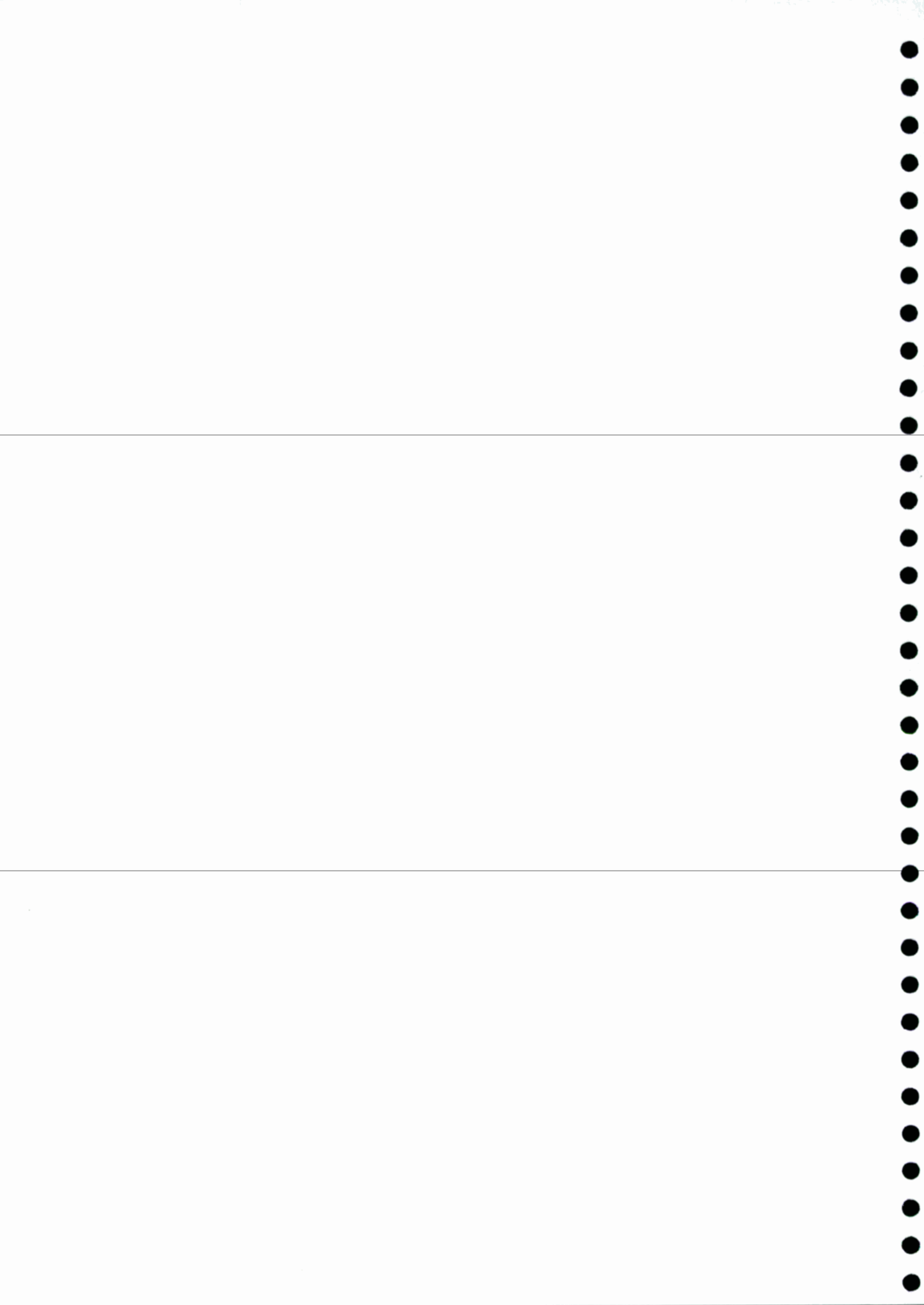
Met betrekking tot de milieueffecten tijdens de aanleg worden de volgende aspecten bekeken:

Hoeveelheid benodigd zand

De hoeveelheid benodigd zand hangt af van de gekozen variant voor de tweede fase en volgt uit het VO Landmaken. Direct gerelateerd aan de hoeveelheid zand zijn aspecten zoals het gebruik van duurzame materialen, energie en het optreden van geluidsoverlast. De mate waarin geluidsoverlast, verstoring van dieren en wervelingen optreden, is afhankelijk van het in te zetten materieel en de duur van de aanleg.

Effecten van transport en logistiek

De effecten van transport en logistiek zijn sterk afhankelijk van de gekozen variant, de hoeveelheid zand en de duur van de uitvoering.

Overige benodigde materialen

De toepassing van overige materialen is afhankelijk van de benodigde dijk lengte, eventuele speciale constructies en het aantal aan te leggen kunstwerken. Benodigde gegevens over de dijk lengte, speciale constructies en kunstwerken komen voort uit het vo SPvE en het VO Landmaken.

Vrijkomend slib

Het streven is zo min mogelijk slib te verwijderen. De mogelijke verwijdering van slib zal in het MER meegenomen worden. Milieueffecten van het transporteren en storten of verwerken van het slib vallen niet binnen het kader van dit MER. De mogelijke ontvangende locaties kunnen wel m.e.r.-plichtig zijn, maar het besluit tot inrichting van stortlocaties voor baggerspecie vormen een apart traject.

Eventueel kan vrijkomend slib als ophoogmateriaal een nuttige toepassing krijgen in de tweede fase van IJburg. In het MER zal hieraan aandacht worden besteed.

Tijdens de aanleg treden ook effecten op zoals tijdelijke verstoring van de stroming en het peil in het IJ-meer. Deze effecten worden niet meegenomen in het MER, omdat ze gedurende de aanleg mee veranderen. Bij de beschrijving van de effecten na de aanleg wordt hier uitvoerig op ingegaan.

4.3. Effecten na de aanleg

In het MER worden de effecten na de aanleg beschreven per milieuaspect.

De volgende categorieën effecten worden onderscheiden:

- effecten op de waterhuishouding;
- effecten op de waterkwaliteit;
- effecten op landschap en ecologie;
- veiligheid en ontsluiting.

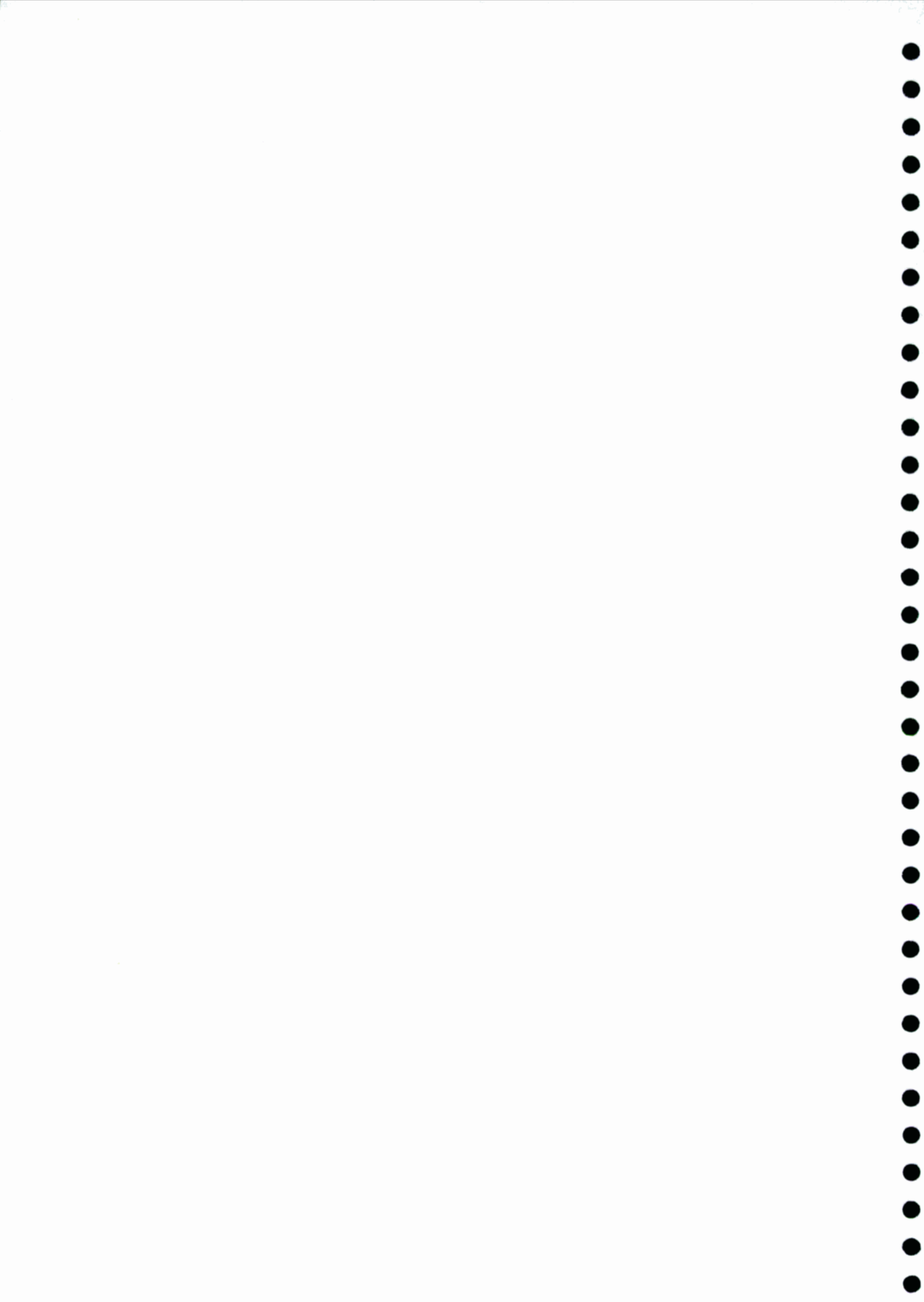
Hieronder zijn de verschillende effecten toegelicht.

4.3.1. Effecten op de waterhuishouding

De volgende effecten op de waterhuishouding worden beschreven in het MER:

- Effecten op de circulatie van het water buiten IJburg. De circulatie van het water buiten IJburg is sterk afhankelijk van de buitenste contour van de verschillende modellen. Daarnaast is voor het Twee Eilandenmodel van belang of beide eilanden los van elkaar liggen of dat ze verbonden zijn door kunstwerken zoals een dam, sluizen of een brug. Hiervan kan worden afgeleid welk deel van de tijd de opening afgesloten is en hoe vaak vrije doorstroming mogelijk is.
- Effecten op de circulatie van het water binnen IJburg. De circulatie van het water binnen IJburg is afhankelijk van de mogelijkheid van vrije doorstroming. Ook hier geldt dat de doorstroming bepaald wordt door de wijze waarop openingen van het binnenwater naar het IJmeer afgesloten worden en hoe vaak de opening afgesloten is.
- Effecten op geohydrologie en grondwater. De invloed van de verschillende modellen op het grondwater (stijghoogten, grondwaterstroming) worden met behulp van een model (MICROFEM) berekend en geanalyseerd. De invloed op de grondwaterkwaliteit wordt weergegeven (zoet/zout, microparameters).

- Het optreden van kwel en de benodigde energie voor bemaling. Het optreden van kwel en de hoeveelheid energie die nodig is voor bemaling zijn afhankelijk van het oppervlak dat ingepolderd wordt. Tevens wordt bekeken in hoeverre kwel naar het omliggende gebied, zoals de Diemerzeedijk optreedt.

4.3.2. Effecten op de waterkwaliteit

De volgende effecten worden beschreven:

- Effecten op de basiskwaliteit van het water. Deze effecten zijn afhankelijk van de grootte en de doorstroming van het binnenwater. Voor de kwaliteit van het water buiten IJburg kan men onder andere denken aan afstroming van regenwater van het verhard oppervlak.
- Effecten op de aquatische ecologie. De effecten op de aquatische ecologie zijn sterk afhankelijk van het oppervlak waterbodem dat door de aanleg van IJburg verdwijnt. Hiermee verdwijnt tegelijkertijd een voedselbron voor bepaalde soorten vogels.
- Aanwezigheid en verspreiding van zwerfvuil. De aanwezigheid van zwerfvuil hangt af van het gebruik van de locatie. Veel recreatie in de vorm van strandgangers en pleziervaart zal de aanwezigheid van zwerfvuil doen toenemen. Doorstroming van het binnenwater heeft in dit geval als neveneffect dat het zwerfvuil zich kan verspreiden naar het IJmeer.
- Effecten van eventueel optredende temperatuurgradiënten.

4.3.3. Effecten op landschap en ecologie

Landschap

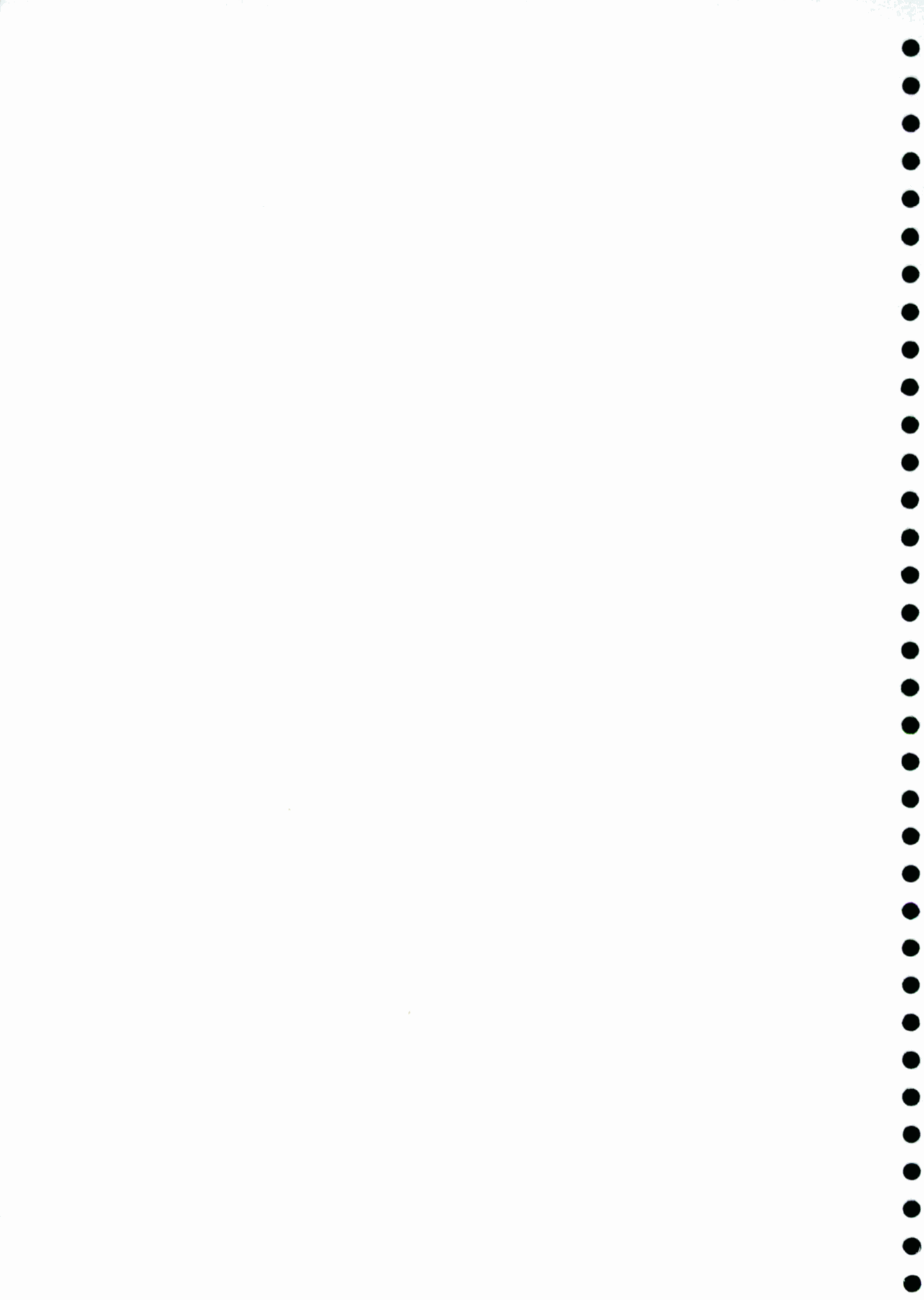
De effecten voor het landschap worden beschreven aan de hand van criteria. De criteria zijn ontleend aan het rijksbeleid ten aanzien van het landschap. Toetsingscriteria voor de effecten op het landschap van 'IJburg 2^e fase landaanwinning' zijn:

Visueel-ruimtelijke structuur

Bij nieuwe ontwikkelingen dient te worden aangesloten bij de herkenbaarheid van het landschap (verschijningsvorm) en de samenhang binnen de ruimtelijke opbouw van het landschap. Aspecten van de landaanwinning IJburg 2^e fase, die van invloed zijn op de visueel-ruimtelijke structuur van het landschap, zijn:

- de zichtbaarheid van de bebouwing (het maaiveldniveau ten opzichte van het waterpeil en de hoogte van de bebouwing zelf).
- de aanwezigheid van doorzichten over de eilanden heen.
- het zicht van de eilanden op de omgeving.
- de invloed van de aanwezigheid van boten.
- integrale ophoging versus inpoldering.
- beplanting langs de oevers.
- de 'impact' van kunstwerken (bruggen, sluizen).

De effecten op het landschap zijn afhankelijk van het standpunt en worden daarom beschreven vanuit verschillende deelgebieden: Waterland, IJmeer, Gooi- en Vechtstreek en Haveneiland (IJburg eerste fase).

Ecologie

Bij effecten op de ecologie kan men denken aan (water)vogels, oevers en natuurontwikkeling. Wat betreft (water)vogels geldt dat sommige soorten erg gevoelig zijn voor verstoringen zoals lawaai. Andere soorten kunnen juist aangetrokken worden door menselijke activiteiten. Met name recreatie kan de meer 'stadse' vogelsoorten aantrekken. De aanleg van oevers en natuurontwikkelingsprojecten kan gebruikt worden om de ecologie van het gebied in positieve zin te beïnvloeden.

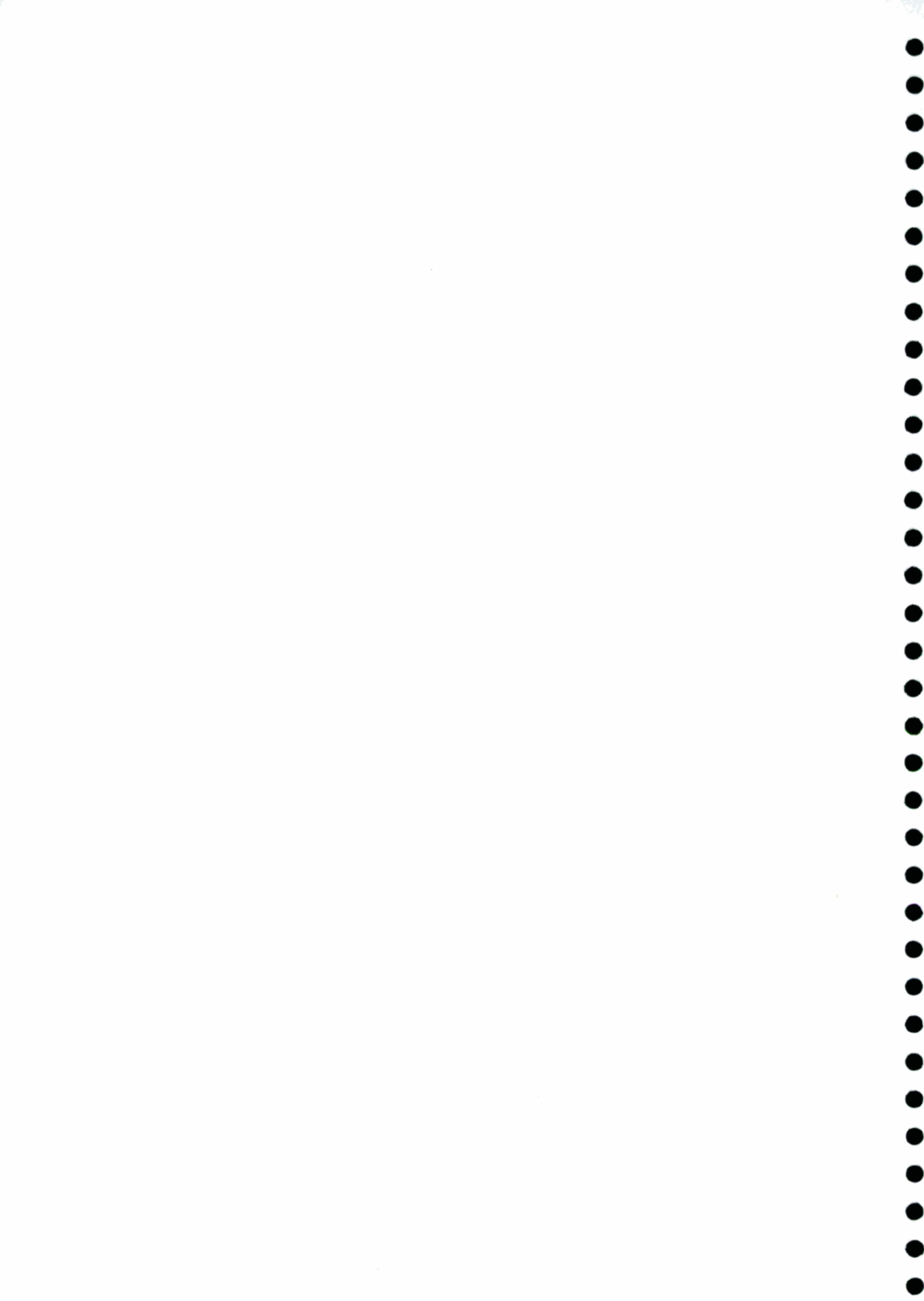
4.3.4. Veiligheid en ontsluiting

Bij het aspect veiligheid wordt vooral gedacht aan de wijze van ontsluiting voor alle verkeer in relatie tot de vluchttijd in geval van eventuele inundatie bij met name de poldervarianten. Ook de mogelijke golfoverslag speelt hierbij een rol.

4.4. Vergelijking van de effecten

De milieueffecten per variant zullen in een apart hoofdstuk met elkaar vergeleken worden. Vergelijking van de effecten kan dan zowel per aspect als per cluster van effecten plaatsvinden. De vergelijking wordt gepresenteerd in tabelvorm. Hierbij wordt ernaar gestreefd zolang mogelijk de effecten zelf te vergelijken zonder hieraan een waardering toe te kennen. Bij het toekennen van een waardering verdwijnt informatie door verschillende effecten met elkaar te vergelijken. Doelstelling is de effecten zoveel mogelijk objectief met elkaar te vergelijken. Pas in het laatste stadium wordt een waardering aan de effecten toegekend op basis van een vijfpuntsschaal van ++ (zeer goed) via 0 (neutraal) tot - (zeer slecht).

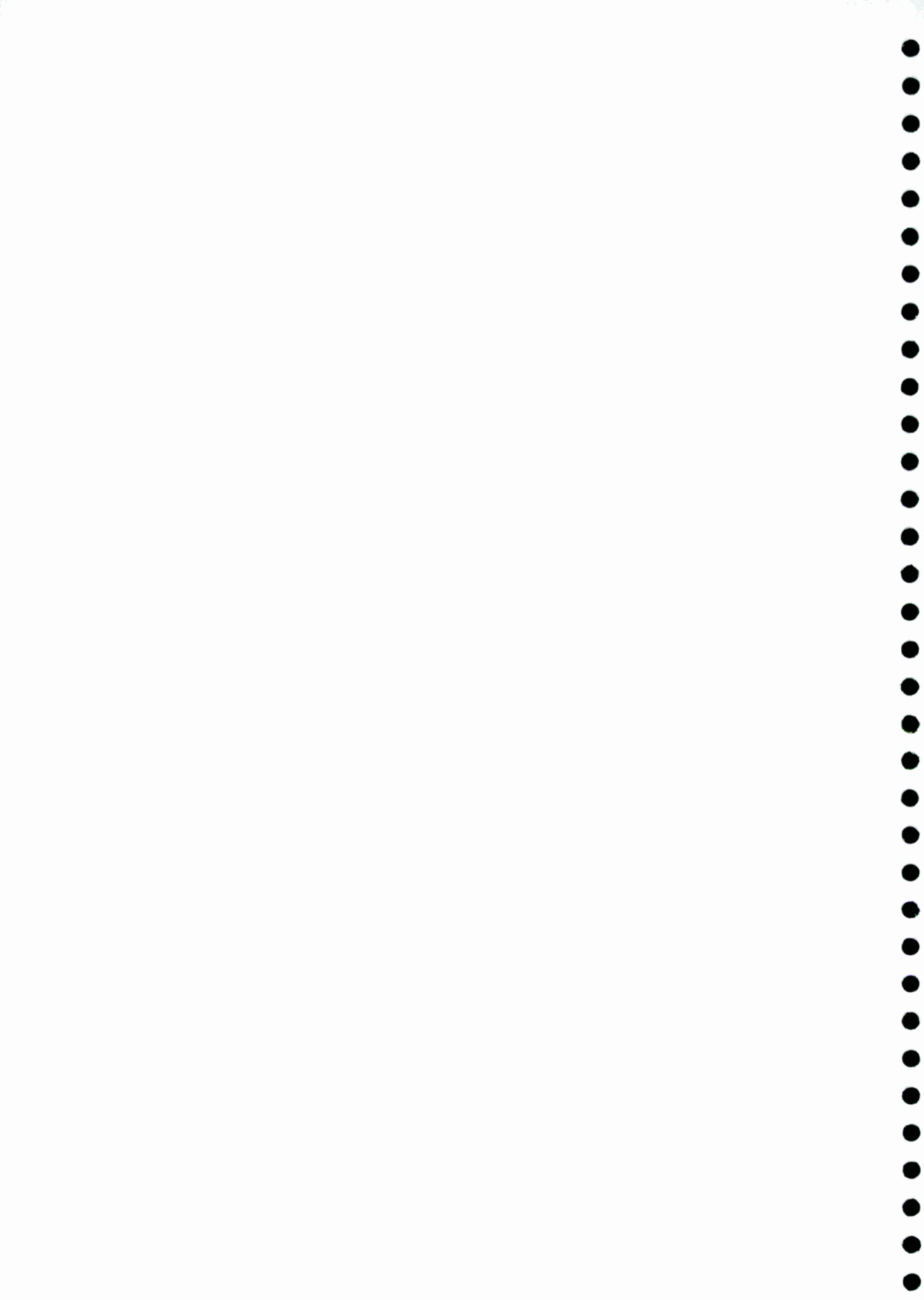
Mocht daartoe aanleiding zijn, dan kan eventueel een Multi Criteria Analyse (MCA) worden uitgevoerd. Bij deze methode wordt aangegeven welke milieu-effecten met elkaar samenhangen en welk gewicht wordt toegekend aan de verschillende effecten. Op deze wijze wordt inzichtelijk gemaakt welke (set van) variabelen discriminerend zijn.

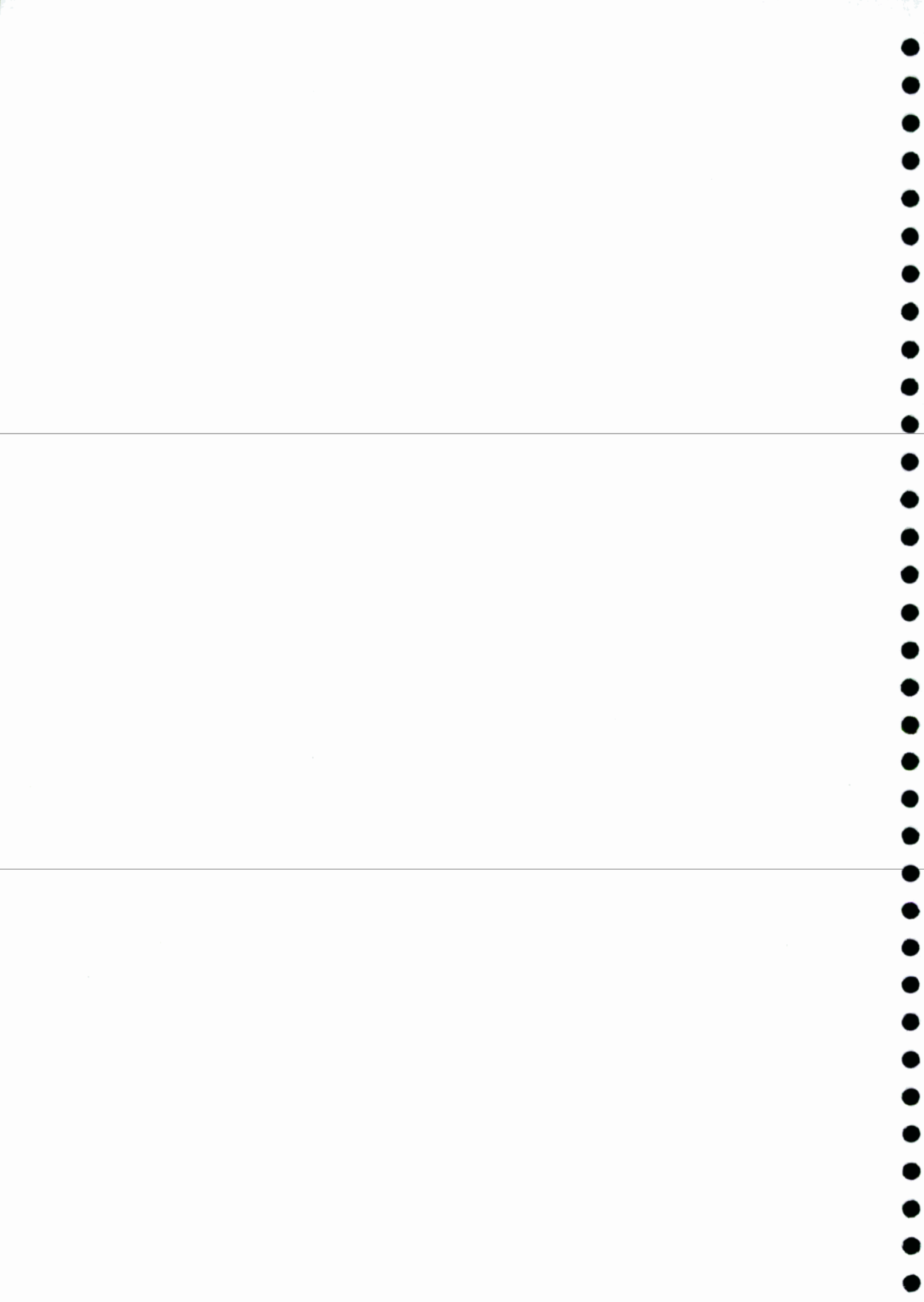
Lijst met afkortingen en begrippen

ANZKG	naam voor het streekplan Amsterdam Noordzeekanaalgebied
Cmer	Commissie voor de milieu-effectrapportage
dRO	dienst Ruimtelijke Ordening
L.N.V.	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
m.e.r.	milieu-effectrapportage
MCA	Multi Criteria Analyse
MER	Milieu-effectrapport
MMA	Meest Milieuvriendelijk Alternatief
NAP	Normaal Amsterdams Peil
NvU	Nota van Uitgangspunten
PEN	Provinciaal Elektriciteitsbedrijf Nederland
ROM	Ruimtelijke Ordening en Milieu
SPvE	Stedenbouwkundig Programma van Eisen
UNA	Utrecht Noord-Holland Amsterdam energieproducent
VINEX	Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra
VO	Voorlopig Ontwerp
vo	voorontwerp
WVO	wet Verontreiniging Oppervlaktewater
aquatisch	het (oppervlakte)water betreffende
Commissie voor de milieu-effectrapportage	door het ministerie van VROM ingestelde onafhankelijke, landelijke commissie van deskundigen ter advisering m.b.t. m.e.r's
concessie	soort vergunning nodig voor het maken van land
ecologie	wetenschap die de relaties tussen (groepen van) organismen en hun omgeving bestudeert
geohydrologie	wetenschap die zich bezig houdt met grondwater en grondwaterstroming (gedrag, fysische en chemische eigenschappen)
initiatiefnemer	particulier, bedrijf of overheidsorganisatie die een activiteit wil ondernemen
inundatie	onder water geraken van een gebied
kwel	het op lage plaatsen uittreden van grondwater aan het maaiveld
maaiveld	(oorspronkelijke) hoogte van het terrein
microparameters	zeer kleine meetbare grootheden
milieu	de omgeving waarin een mens, plant en/of dier leeft
Milieu-effectrapport	eindproduct van de m.e.r.
milieueffectrapportage	het proces van de beschrijving van de te verwachte gevolgen voor het milieu van een voorgenomen activiteit en beschrijving van de alternatieven
mitigeren	verzachten/matigen
monitoring	het bewaken van de kwaliteit (bijv. milieu) door regelmatige metingen van een of

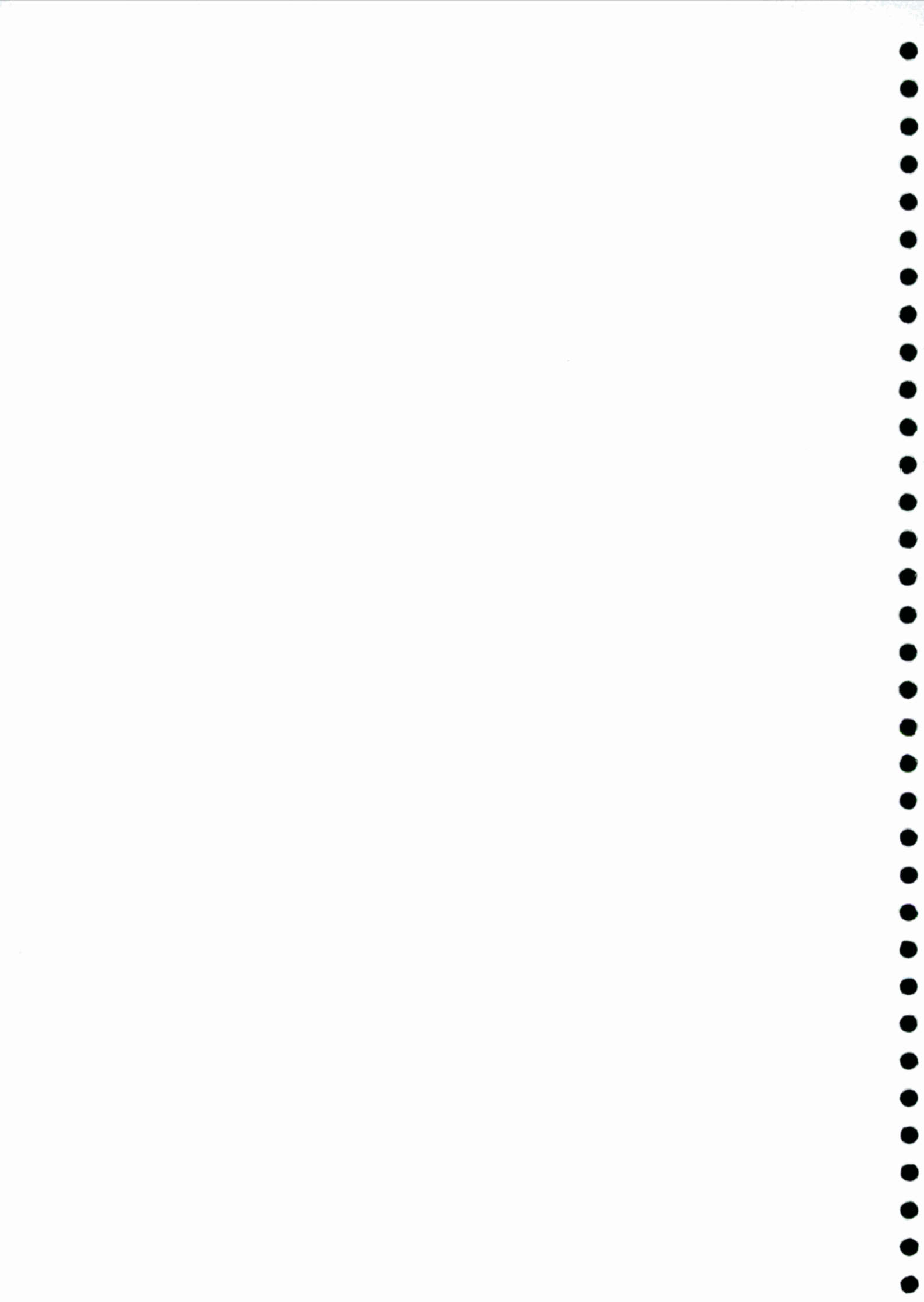

plangebied	meerdere factoren of grootheden gebied binnen de plangrens van de voorgenomen activiteit
ROM-project	project in het kader van het ROM-beleid: geïntegreerd, gebiedsgericht ruimtelijk en milieubeleid (VINEX)
startnotitie	notitie waarmee het m.e.r.-plichtige voornemen aan het bevoegd gezag bekend wordt gemaakt en waarmee de m.e.r. procedure officieel van start gaat
studiegebied	gebied waarvoor de milieu-effecten worden beschreven

Overzicht van informatiebronnen

- Milieu-effectrapport Nieuw-Oost eerste fase, deel 1 bestemmingsplan, dienst Ruimtelijke Ordening, Amsterdam, mei 1993.
- Milieu-effectrapport IJburg eerste fase, deel 3 Projectnota, tweede herziene druk, 3MER, Amsterdam, maart 1996.
- Milieu-effectrapport IJburg tweede fase, deel I Algemeen, deel II Aanleg en effecten, deel III Externe ontsluiting, deel IV Natuurontwikkeling, 3MER, Amsterdam, januari 1996.
- Ontwerp voor IJburg, Nota van Uitgangspunten, Projectbureau IJburg, Amsterdam, mei 1996.
- Bestemmingsplan IJburg eerste fase, gemeente Amsterdam, 4 september 1996.
- Ontwerp voor IJburg, Stedenbouwkundig Programma van Eisen Haveneiland en de Rieteilanden, Projectbureau IJburg, Amsterdam, 1996.
- Structuurplan Amsterdam Open Stad 1996, dienst Ruimtelijke Ordening, Amsterdam, juli 1997.
- Ontwerp voor IJburg, Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland, Projectbureau IJburg, Amsterdam, 1998.

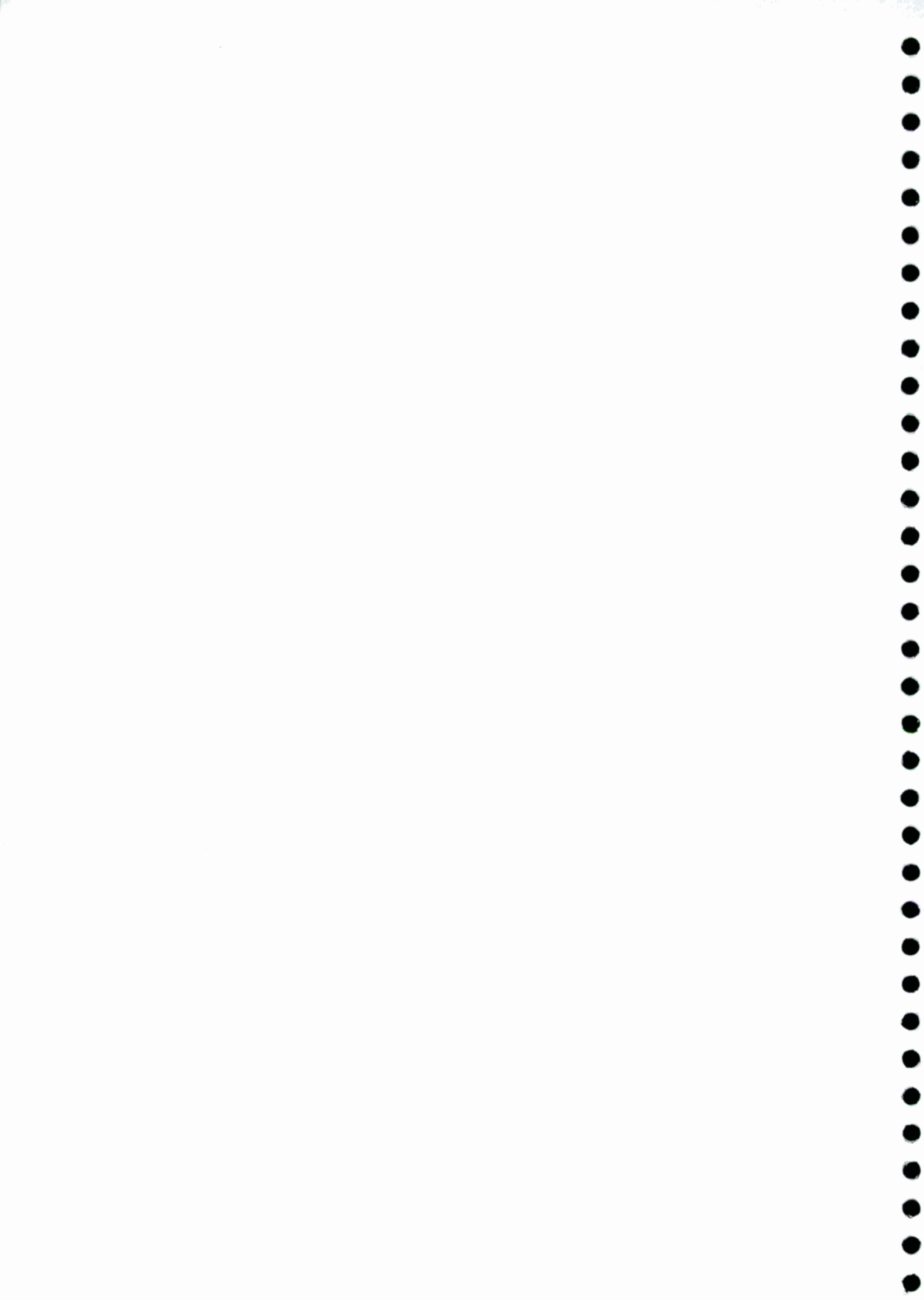
Bijlage 1: Genomen besluiten

Datum	Besluit, advies, reactie	Inhoud
december 1982	Startnotitie (vrijwillige) MER Nieuw-Oost voor de Nota van Uitgangspunten (MER NvU)	Locatie 18.000 woningen. Geen locatie-afweging omdat dit op hoger schaalniveau, nl. het Structuurplan, reeds heeft plaatsgevonden. Reacties vragen om een locatie-m.e.r.
juli 1983	Richtlijnen MER-NvU	Locatie 21.000 woningen. Samenvatting van de afweging uit het Structuurplan (WAS 275).
mei 1985	Structuurplan "De stad centraal"	Plannen voor een woongebied van ca 7000 woningen, reservering voor een uitbouw tot 22000.
December 1987	Aanvullende richtlijnen MER-NvU	Toespitsing inhoud MER op eerste fase; 7000 à 10000 woningen (toen Zeeburg genaamd).
September 1988	Toetsingsadvies Cmer	Op basis van de informatie uit het MER-NvU kan de beleidsbeslissing genomen worden Nieuw-Oost te ontwikkelen. Voor de uitvoering en inrichting van de locatie is een aanvullende m.e.r.-procedure nodig.
30 mei 1989	Vaststelling NvU Nieuw-Oost eerste fase	Reacties op het MER-NvU twijfelen aan de nieuwbouwbehoefte, aan de afweging die voor het Structuurplan is gemaakt en wijzen op alternatieve locaties (m.n. Almere). Eerste fase niet ter discussie. Aanvullend m.e.r. voor bestemmingsplan, concessie en vergunningen.
Februari 1990	Startnotitie Aanvullend m.e.r. eerste fase	Reacties vragen om alternatieve locaties. Inspectie volksgezondheid en milieu vreest dat aaneenschakeling van almaar aanvullende m.e.r.'s goede besluitvorming en objectief eindoordeel in de weg staat. Cmer wil inzicht in demografische ontwikkelingen om tempo realisering N-O te bepalen.
Januari 1991	Richtlijnen Aanvullende m.e.r. (ook vastgesteld door Minister V&W, Rijkswaterstaat dir. Flevoland)	Gaan niet in op vraag om een locatie-m.e.r. en demografische ontwikkelingen. Ook voor de tweede fase de m.e.r.-procedure doorlopen. In eerste fase rekening houden met tweede fase. Alleen uitvoerings- en inrichtingsvarianten.
April 1991	Ontwerp Structuurplan 1990 voor Streekplanherziening ANGKZ	Uitwerking Structuurplan voorbereid voor de uitbreiding van de eerste fase van Nieuw-Oost van 11000 woningen via 15000 woningen in 2005 tot een afgeronde fase met ca 23000 woningen.
Mei 1992	Groentribunaal (officieus, georganiseerd door Milieucentrum Amsterdam)	Jury oordeelde: Nieuwe woningbouwlocaties noodzakelijk gezien de behoefte. Vraagt zich af of andere locaties voldoende zijn onderzocht met name voor zover het gaat om een m.e.r. Deze uitslag heeft de discussie over een locatie-m.e.r. aangewakkerd.
27 mei 1992	Vaststelling Structuurplan Amsterdam	Inclusief de bouw van 9500 woningen aanvullend op de eerste fase en jachthavens met capaciteit van totaal 1500 ligplaatsen
13 juni 1994	Gemeenteraad stemt in met VINEX-accord op hoofdlijnen	Raad stemt in met afspraken over bouw van 18.000 woningen
4 oktober 1996	Beschikking afgegeven voor de aanleg van de vaargeul Amsterdam-Lemmer (MB/96.061656/c)	
7 februari 1997	Verlening Concessie voor eerste fase	

Datum	Besluit, advies, reactie	Inhoud
2 april 1997	Vaststelling Structuurplanuitwerking IJburg en Nota van Uitgangspunten 'Ontwerp voor IJburg'	Vaststelling door Gemeenteraad van Structuurplanuitwerking IJburg inclusief tweede wegontsluiting en uitwerking natuurbouw Waterlandse kust en Nota van Uitgangspunten "Ontwerp voor IJburg" Raad stemt in met plannen voor IJburg.
13 mei 1997	Verlening ontgrondingsvergunning eerste fase IJburg (besluit ANI 4186)	
26 augustus 1997	Milieuvergunning storten baggerspecie	Klasse 0 baggerspecie in Proefput A en B in het Markermeer.
9 september 1997	Vaststelling door Provinciale Staten Noord-Holland van Partiële herziening Streekplan ANZKG	inclusief tweede wegontsluiting en uitwerking natuurbouw Waterlandse kust
15 september 1997	Besluit WVO-omputten vaarroute Amsterdam- Lelystad	Omputten van baggerspecie en lozen van retourperswater op het Markermeer
25 november 1998	Gemeenteraad stemt in met Convenant Natuurontwikkeling IJ-meer	overeenkomst tussen Amsterdam, Natuurmonumenten en provincie Noord- Holland

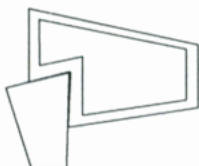
Bijlage 2: Te nemen besluiten

Besluit, advies, reactie

- Natuurontwikkeling Oostrand IJburg
- Aanwijzen van IJ-meer als gevaarlijk buitenwater
- Wijziging gemeentegrens Diemen
- Uitbreiding aanvliegroute van Schiphol
- Supplement Streekplan met invulling definitieve contouren 2e fase IJburg (Prov. Noord-Holland)
- Vaststellen IJmeer als speciale natuurbeschermingszone in kader E.G.-Vogelrichtlijn (minister L.N.V.)

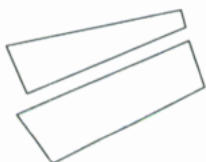

Bijlage 3: Stedenbouwkundige modellen

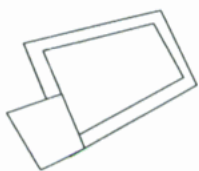
Strandeiland model NvU

Om een goede aansluiting van het Strandeiland te verkrijgen met het Centrum wordt het meest zuidwestelijk deel van het eiland aangelegd op een niveau van NAP +1 m. Het grootste deel van het Strandeiland wordt gevormd door het ingepolderde deel op een niveau van NAP -1 meter. Aan de noordwestzijde zijn platforms geprojecteerd.

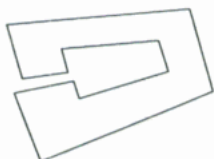
Strandeiland model Dijken

Dit model gaat uit van twee aparte polders met daarbinnen een raamwerk van hooggelegen dijken. De twee polders worden gescheiden door een centrale vaart op het niveau van het buitenwater. Binnen de dijken liggen, lager en dus beschut, de kamers. Deze krijgen elk een eigen karakteristiek.

Strandeiland model Ringdijk

Door in het water een ringdijk aan te leggen ontstaat een groot binnenwater. Op de ringdijk zijn stadsblokken gepland. In het binnenwater worden, vanaf dit verlaagde deel, pieren aangelegd, waaraan steigers en drijvende woningen kunnen worden gesitueerd.

Strandeiland model Binnenhaven

Centraal in dit U-vormige model, dat wordt aangelegd door ophoging (NAP + 1 m), ligt de binnenhaven. Deze is bereikbaar vanaf de IJburgbaai. In de binnenhaven zijn jachthaven, woonboten, de hoofdontsluiting naar het centrum van IJburg en voorzieningen geprojecteerd.

Strandeiland model Twee eilanden

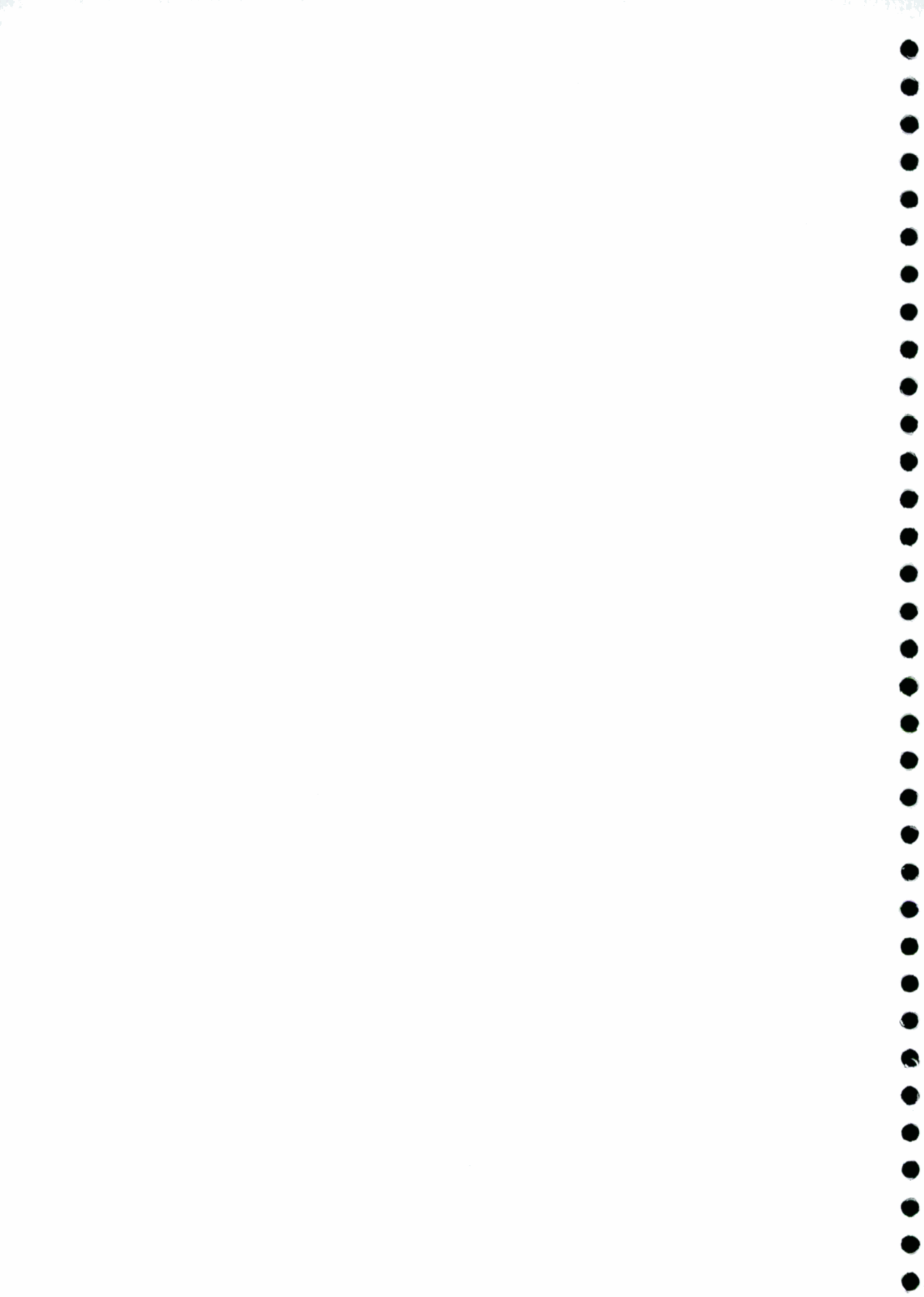
De twee eilanden waaruit dit model is opgebouwd hebben elk een buitenwaterkering en worden opgehoogd tot NAP + 1 meter. Van het zuidwesten naar het noordoosten verloopt het stedelijk karakter naar een door de natuur gedomineerde inrichting. Beide eilanden worden op twee plaatsen met elkaar verbonden via lage dammen en bruggen.

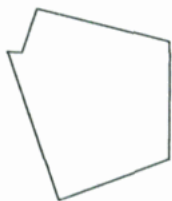

Buiteneiland

Het Buiteneiland wordt aangelegd als ophoging van NAP +1 m. In het ontwerp voor het Buiteneiland wordt verder nog onderscheid gemaakt in de ligging van de jachthaven: aan IJburgbaai of aan de Markermeerzijde.

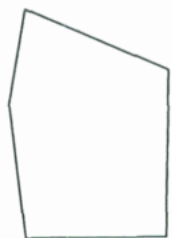

Centrum model NvU (Voorpost)

Bij dit model zit het Centrum vast aan het Haveneiland en wordt het opgehoogd tot NAP + 1 meter. In de oksel van het Haveneiland en het Centrum is een haven voorzien. Daaromheen komen centrumvoorzieningen en openbaar vervoer haltes.

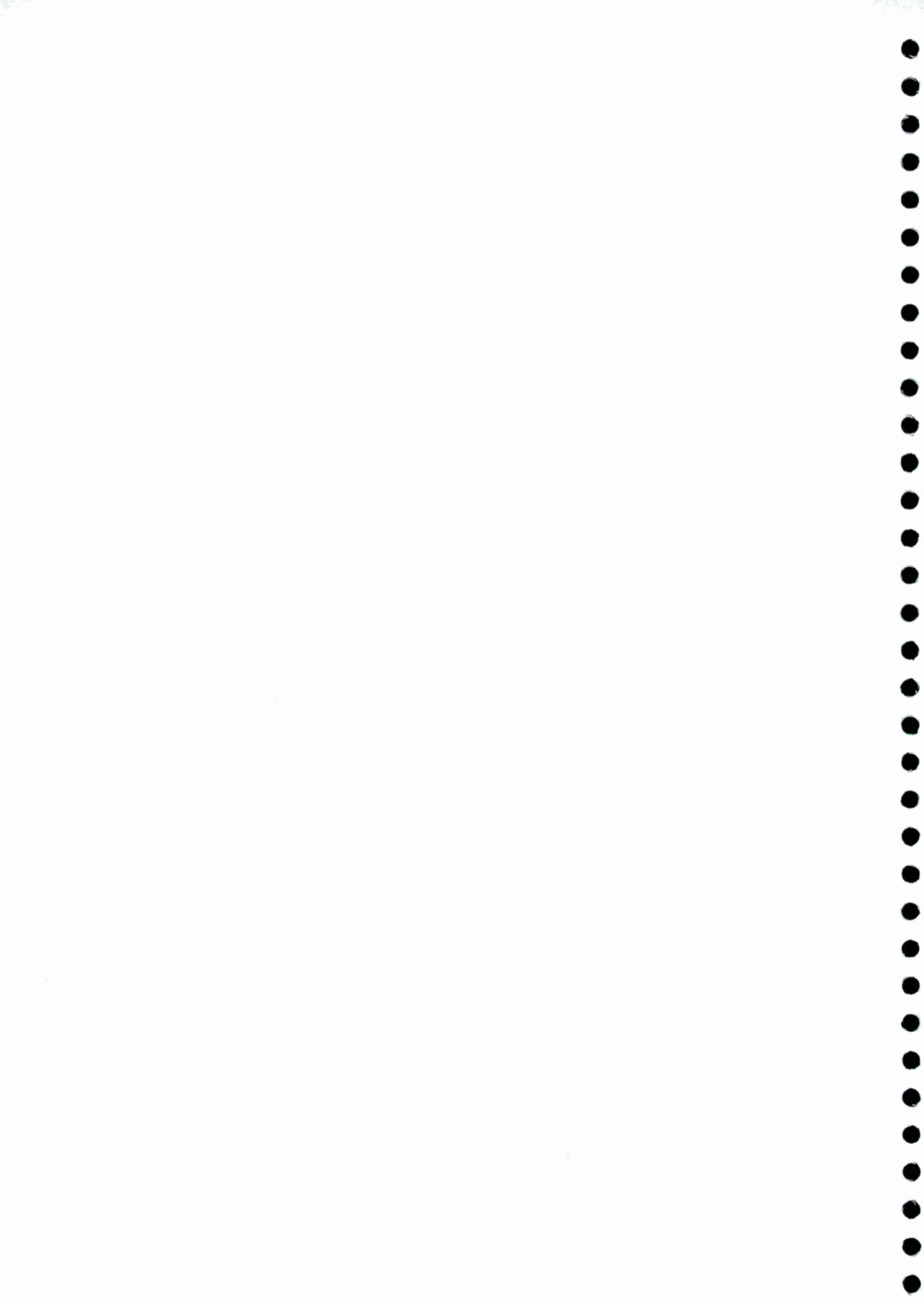
Centrum model Eiland

In dit model ligt het Centrum omsloten door water tussen Haven- en Strandeiland in. Het wordt opgehoogd tot NAP + 1 meter. Zowel aan noordwest- als aan de zuidzijde zijn havens geprojecteerd.

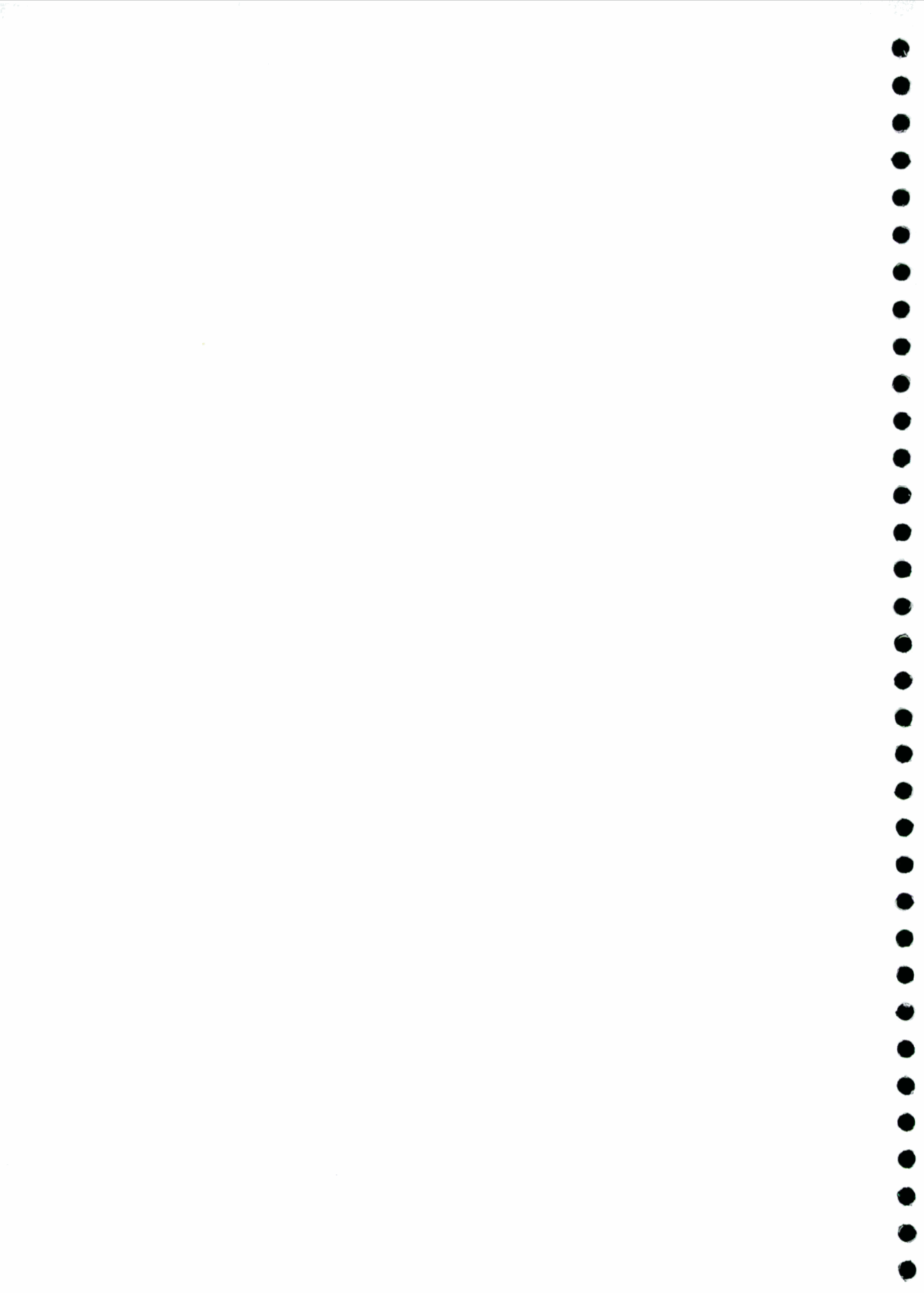
Centrum model Pieren

Haaks op twee verbindingsdammen tussen Haven- en Strandeiland worden, gefaseerd, drie ongeveer parallel aan elkaar gelegen pieren opgehoogd. Het gebied wordt verder gekenmerkt door steigers, woonschepen en kleine jachthaventjes.

Bijlage 4: Overzicht van verschenen rapporten

Rapport/advies	Datum
m.e.r.	
Eerste fase IJburg	
1. Startnotitie Aanvullend MER Nieuw Oost eerste fase	februari 1990
2. Richtlijnen voor het Aanvullend MER Nieuw Oost eerste fase	oktober 1990
3. MER Nieuw Oost eerste fase (delen I, II en IV)	mei 1993
4. Cmer, toetsingsadvies over het aanvullend MER IJburg eerste fase	januari 1995
5. MER Nieuw Oost eerste fase deel III, projectnota, tweede herziene druk	maart 1996
6. MER IJburg eerste fase, Samenvatting	maart 1996
7. Supplement MER/projectnota eerste fase	niet gedateerd
8. Cmer, toetsingsadvies over het MER IJburg Landaanwinning eerste fase	september 1996
Tweede fase IJburg	
1. Startnotitie MER Nieuw-Oost tweede fase	juni 1994
2. Cmer, advies voor de richtlijnen voor het MER Nieuw Oost tweede fase	oktober 1994
3. Richtlijnen voor het MER Nieuw Oost tweede fase	november 1994
4. MER IJburg tweede fase deel I, Algemeen	juni 1995
5. MER IJburg tweede fase deel II,	januari 1996
6. MER IJburg tweede fase deel III, Externe ontsluiting	juni 1995
7. MER IJburg tweede fase deel IV, Natuurontwikkeling Waterlandse kust	juni 1995
8. MER IJburg tweede fase, Samenvatting, tweede herziene druk	januari 1996
9. Cmer, Toetsingsadvies over het herziene MER IJburg tweede fase	april 1996
10. Ontwerp en MER voor IJburg, Toelichting op de relatie tussen het Ontwerp voor IJburg en de voor IJburg geproduceerde MER's	augustus 1996
Adviezen in kader Evaluerend Ontwerpen	
1. Cmer, advies Nota van Uitgangspunten "Ontwerp voor IJburg" en SPvE Haveneiland	augustus 1996
2. Cmer, Advies SPvE Steigereiland	september 1998
3. Cmer, concept-advies Nota van Uitgangspunten Zeeburgereiland	februari 1999

Colofon

Startnotitie m.e.r. -procedure voor de concessie IJburg tweede fase

Tekst

Ingenieursbureau Amsterdam, Amsterdam
dienst Ruimtelijke Ordening, Amsterdam

Druk

Stadsdrukkerij Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder bronvermelding.

Ingenieursbureau Amsterdam
Frankemaheerd 12
Postbus 12693
1100 AR Amsterdam

Projectgroep IJburg
Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon: 020 - 621 4176